
УДК 811.512.122

ББК 81.2 Қаз-9

Қ 17

Қазақ тілін меңгерудің орта деңгейі үшін сөздер мен сөз тіркестерінің минимальды қорын Қазақстан Республикасы Мәдениет министрлігі Тіл комитетінің тапсырысы бойынша Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі «Ұлттық тестілеу орталығы» Республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны дайындады.

Пікір жазғандар:

Р.Ә. Авакова, М.С. Атабаева, Е.Қ. Әбдірәсілов, Л.Б. Киманова, С.Б. Қоянбекова, Ж.А. Манкеева, А.Б. Салқынбай, А.А. Сатбекова, Ш.Б.Сейітова, А.Р. Сулькарнаева.

Қ 17 **Қазақ тілін орта деңгейде меңгерудің деңгейлік тақырыптық лексикалық минимумы/Құрастырушылар:** З.С. Күзекова, Т.Т. Аяпова, Ф.Ш. Оразбаева, М.Қ. Мамаева, – Астана: Ұлттық тестілеу орталығы, 2011. – 54 бет.
ISBN 978-601-7185-38-1

Сөздер мен сөз тіркестерінің минимальды қорында қарым-қатынас жасауда белсенді қолданылатын лексикалық бірліктер грамматикалық категориялар және мағыналық тақырыптар бойынша топтастырылған. Басылым – азаматтардың қазақ тілін меңгеру деңгейін бағалау жүйесі – ҚАЗТЕСТ-тің материалдарының бір бөлігі болып табылады.

Лексикалық минимум тіл үйренушілерге, қазақ тілін екінші тіл ретінде, шет тілі ретінде үйренушілерге, тест тапсырушыларға, оқытуға, сондай-ақ, оқытушыларға, оқу құралдарының авторларына, зерттеушілер мен ғалымдарға, ізденушілер мен студенттерге және барша оқырман қауымға арналған.

Лексические единицы, употребляемые в процессе общения, в минимальном фонде слов и словосочетаний сгруппированы по грамматическим категориям и тематическому содержанию.

Данное издание является одним из структурных частей методических материалов системы оценки уровня владения казахским языком – ҚАЗТЕСТ.

Лексический минимум предназначен для изучающих язык, изучающих казахский язык как иностранный или как второй язык, для тех, кто сдает тест, для преподавателей, авторов учебных пособий, исследователей и ученых, соискателей и студентов, а также для широкого круга читателей.

ISBN 978-601-7185-38-1

УДК 811.512.122

ББК 81.2 Қаз-9

© Қазақстан Республикасы Мәдениет министрлігі Тіл комитеті, 2011

© Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі

«Ұлттық тестілеу орталығы», 2011

ҚАЗАҚ ТІЛІН

меңгерудің тақырыптық
лексикалық минимумы

Тематический
лексический
минимум
владения
казахским
языком

Lexico thematic
minimum of the
kazakh language
knowledge

тақырыптық, мағыналық топтастыруға негізделген қазақша – орысша – ағылшынша лексикалық минимум

Орта деңгей. Жалпы меңгеру
Средний уровень. Общее владение
Intermediate level. The general knowledge

Тілдің лексикасы тіл құралдары жүйелерінде тілді оқыту мазмұнының маңызды компоненті болып табылады. Бұл сөйлеу әрекеттері: тыңдалым мен айтылым, оқылым мен жазылымның бастапқы және қажетті құраушы материалы болады. Тіл үйренуде табысты нәтижелерге қол жеткізу үшін тілді оқытумен қатар тілді меңгеру деңгейлерін бағалауды жүзеге асырып отыру қажет. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік тілді меңгеру деңгейлерін бағалаудың мұндай механизмі болып ҚАЗТЕСТ жүйесі саналады.

Халықаралық тәжірибелерге ұқсас тіл білімін бағалаудың отандық жүйесі – ҚАЗТЕСТ тестіленушінің коммуникативтік қабілеттіліктерін бағалауға бағытталған. Бұл – Қазақстан Республикасының азаматтарының және Қазақстан Республикасының аумағында түрлі әрекеттерін жүзеге асырушы шетел азаматтарының қазақ тілін меңгеру деңгейлерін анықтайтын жүйе. Отандық жүйенің әдістемелік қоры қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік құзыреттіліктерін анықтайтын Қазақстан Республикасының мемлекеттік стандарттарына негізделген*.

Тіл үйрену тәжірибесінде лексикалық минимумдарды қатар үйрену міндетті түрде ұштасып отырады. Лексикалық минимум сөздік қордың кеңеюіне, белсенді және пассивті сөздік қордың қалыптасуына ықпал етеді. Ұсынылып отырған лексикалық минимум қазақ тілін меңгерудің әрбір деңгейіне сәйкес келетін (қарапайым, базалық, орта, ортадан жоғары және жоғары деңгейлер) минимальды сөздер мен сөз тіркестерінің жиынын қамтиды. Минимум қазақ тілін өз бетінше үйренуге және қазақ тілін меңгеру деңгейін бағалауға бағытталған. Минимум шет тілін үйренудің әлемдік және еуропалық стандарттарының принциптеріне, сонымен қатар Қазақстан Республикасының қоғамдық-әлеуметтік ерекшеліктеріне сәйкес құрастырылған. Қарапайым деңгейде лексикалық минимум 800 бірлікті, базалық деңгейде – 1783 бірлікті, орта деңгейде – 2229 бірлікті, ортадан жоғары деңгейде – 3954 бірлікті, жоғары деңгейде – 5060 бірлікті құрайды.

Лексикалық бірліктерді таңдаудың мақсаты қазақ тілінде жаза білу мен сөйлей білуде қолданылатын белсенді сөздік қорды сараптау мен оларды жүйелеу. Осыған орай тілді үйренуші азаматтар үшін тіл үйренуде өз ойын пайымдап, оны айта біліп, сөздер мен сөз тіркестерді тақырыбына сәйкес мағынасы мен қолдану саласына қарай топтастыра білуі, сонымен қатар тілдік бірліктерді дұрыс қолдана алуы сияқты талаптар анықталады.

Әрбір деңгейдің лексикалық минимумы келесі принциптерге негізделген: жүйелілік, сабақтастық, дамытушылық принциптері, коммуникация және нәтижелілік принциптері.

Жүйелі құрастырылған лексикалық минимум тіл үйренушінің қазақ тілінің сөздері мен сөз тіркестерін дұрыс пайдалануға, әртүрлі жағдаяттарда тілдесу тақырыбына байланысты лексикалық бірліктерді дұрыс пайдалану қабілеттерін қалыптастыруға ықпал етеді.

---

* 1. ҚР СТ 1926-2009 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Қарапайым деңгей. Жалпы меңгеру».
2. ҚР СТ 1928-2009 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Базалық деңгей. Жалпы меңгеру».
3. ҚР СТ 1929-2009 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Орта деңгей. Жалпы меңгеру».
4. ҚР СТ 1925-2009 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Ортадан жоғары деңгей. Жалпы меңгеру».
5. ҚР СТ 1927-2009 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Жоғары деңгей. Жалпы меңгеру».

Аталған еңбекте түрлі тақырыптарға байланысты белсенді сөздер мен қоршаған өмірмен байланысты лексика қамтылған. Минимумдар лексикалық сатылар негізінде құрастырылған және мағыналары, тақырыптары бойынша топтарға бөлінген. Барлық сатылардың мазмұны белгілі реттілікпен бірімен-бірі жүйелі байланыстырылған. Бірінші саты үш сөз табымен көрсетілген. Олар: зат есім, сын есім, етістік. Екінші саты – бұл сан есім, есімдік, үстеу. Үшінші саты – жалғаулықтар, одағайлар. Қазақ халқының мақал-мәтелдері бөлек көрсетілген және олардың орысша, ағылшынша баламалары берілген. Лексикалық бірліктерді сөз таптары бойынша бөліктермен бөліп беру сөздерді сөйлемдерде қолдануды жеңілдетеді, себебі әрбір сөз табы сөйлемде белгілі қызмет атқарады. Тілді тиімді үйрену үшін әрбір сөз табының сөздер жиыны мағыналық топтар мен бөліктерге бөлініп берілді. Бөліктер мағынасы бойынша бірімен-бірі тығыз байланысты сөздерден тұрады.

Қарапайым деңгейдің лексикалық минимумы тіл үйренудің бірінші сатысы болып табылады. Бұл деңгейдің сөздері күнделікті өмірдегі жағдаяттарға негізделеді. Тіл үйренуші күнделікті тұрмыста қолданылатын тілдік материалдарды меңгеруі қажет. Лексикалық бірліктердің синонимдік қатарының семантикалық мағынасының жеткіліксіздігіне байланысты, осы деңгейде лексика-семантикалық алмастырулар болуы мүмкін.

Лексикалық минимумның базалық, орта және ортадан жоғары деңгейлерінде лексикалық бірліктердің семантикалық, стилистикалық жағынан тілдік коммуникацияда дұрыс қолдануы қарастырылады. Бұл жерде лексикалық минимумның (базалық деңгейден ортадан жоғары деңгейге дейін) бірте-бірте кеңеюі, грамматикалық және семантикалық базаның күрделенуіне көңіл аудару керек. Бұл деңгейлерде әдеби тіл нормасын сақтап қолдану ерекше мағынаға ие.

Жоғары деңгейдегі лексикалық минимум өмірдің әртүрлі әлеуметтік салаларына байланысты лексикалық бірліктерді еркін меңгеруге және лексикалық бірліктерді әдеби, ғылыми және кәсіби стильде пайдалануға бағытталған.

Деңгейлердің өсуіне байланысты сөздер мен сөз тіркестері градуальдылық принципі бойынша толықтырылып отырады.

Лексикалық минимум қазақ тілін екінші тіл ретінде, қазақ тілін шет тілі ретінде үйренушілерге, ҚАЗТЕСТ жүйесі бойынша емтиханға дайындалушыларға, оқытушыларға, оқу құралдарын әзірлеуші авторларға, зерттеушілер мен ғалымдарға, ізденушілер мен жоғары оқу орнының студенттеріне, сонымен қатар көпшілік оқырман қауымға арналған.

ПРЕДИСЛОВИЕ

В системе языковых средств лексика является важнейшим компонентом содержания обучения, исходным и необходимым строительным материалом речевой деятельности: аудирования и говорения, чтения и письма. Наряду с обучением, для достижения положительных результатов, необходимо осуществлять оценку уровня владения языком. Механизмом оценки уровня владения государственным языком в Республике Казахстан является система КАЗТЕСТ.

Отечественная система КАЗТЕСТ предполагает оценку коммуникативных компетенций тестируемого, основанную на опыте широко известных и апробированных в мировой практике тестовых систем. КАЗТЕСТ представляет собой достаточно объемную и многогранную систему оценки уровня владения казахским языком граждан Республики Казахстан, а также иностранных граждан, осуществляющих различные виды деятельности на данной территории. Методическая база отечественной системы основана на государственных стандартах Республики Казахстан, определяющих требования к коммуникативным компетенциям по владению казахским языком*.

Обучение языку на практике в обязательном порядке сопровождается изучением лексических минимумов. Лексический минимум способствует увеличению словарного запаса, формированию активного и пассивного словарного фонда. Лексический минимум каждого уровня теста представляет собой минимальное множество слов и словосочетаний, соответствующих определенному уровню владения государственным языком: элементарному, базовому, среднему, уровню выше среднего и высокому уровням.

Минимум направлен на самостоятельное изучение казахского языка и оценку уровня владения языком. Минимум был составлен в соответствии с принципами мировых и европейских стандартов языкового обучения, а также с учетом исторических, культурных, социально-экономических и др. особенностей Казахстана.

На элементарном уровне лексика составляет 800 единиц, на базовом – 1783, на среднем – 2229, на уровне выше среднего – 3954 единиц, на высоком уровне – 5060 единиц. Целью отбора лексических единиц является анализ и систематизация активного и пассивного словарного фонда, употребляемого в письменной и устной речи. В этой связи определяется следующая задача: граждане, изучающие язык, должны уметь осуществлять коммуникативную функцию в виде монологической и диалогической речи.

Минимумы каждого уровня основываются на следующих главных принципах: принцип системности, принцип преемственности, развивающий принцип, принцип коммуникации, принцип результативности. Системный лексический минимум должен способствовать формированию у обучающегося навыка правильного употребления слов и словосо-

---

* 1. СТ РК 1926-2009 «Коммуникативные языковые компетенции владения казахским языком. Элементарный уровень. Общее владение».
2. СТ РК 1928-2009 «Коммуникативные языковые компетенции владения казахским языком. Базовый уровень. Общее владение».
3. СТ РК 1929-2009 «Коммуникативные языковые компетенции владения казахским языком. Средний уровень. Общее владение».
4. СТ РК 1925-2009 «Коммуникативные языковые компетенции владения казахским языком. Уровень выше среднего. Общее владение».
5. СТ РК 1927-2009 «Коммуникативные языковые компетенции владения казахским языком. Высокий уровень. Общее владение».

четаний казахского языка, умения связывать слова и словосочетания, правильно употреблять лексические единицы в соответствии с ситуациями общения.

В данную работу включена активная и пассивная лексика на разнообразную тематику. Минимумы составлены по лексическим ступеням и выделены в смысловые и тематические группы. Содержание всех ступеней взаимосвязано между собой в определенной последовательности. Первая ступень представлена тремя частями речи: имя существительное, имя прилагательное, глагол. Вторая ступень – имя числительное, местоимение, наречие. Третья ступень – союзы, междометия. Отдельно выделен фразеологический фонд казахского языка (пословицы, поговорки) и соответствующие им русские и английские эквиваленты. Разделение лексических единиц по частям речи облегчает употребление слов в предложении, так как каждая часть речи выполняет определенную функцию. С целью эффективного обучения лексические единицы по каждой части речи разделены на смысловые группы и тематические блоки.

Лексический минимум элементарного уровня является первой ступенью изучения языка. Слова данного уровня основаны на ситуациях повседневной жизни. На данном уровне обучающийся должен овладеть разговорным языковым материалом, употребляемым в повседневном быту. На данном уровне возможны лексико-семантические замещения, вызванные недостаточным знанием семантики синонимических рядов лексических единиц.

Лексический минимум базового, среднего и уровня выше среднего предусматривает правильное (семантически и стилистически корректное) употребление лексических единиц в речевой коммуникации. Здесь необходимо акцентировать внимание на постепенном (от базового до уровня выше среднего) расширении лексического минимума и усложнении грамматической и синтаксической базы. На данных уровнях литературная норма языка и ее правильное употребление приобретает особое значение.

Лексический минимум высокого уровня направлен на свободное овладение лексическими единицами, относящимся к различным социальным сферам жизни, а также на грамотное употребление их в литературном, научном и профессионально-ориентированном направлении. Слова и словосочетания по мере возрастания уровня дополняются с учетом принципа градуальности.

Лексические минимумы всех уровней предназначены для изучающих казахский язык как второй и как иностранный язык; для подготовки к экзамену по системе КАЗТЕСТ; для преподавателей, авторов учебных пособий, исследователей и ученых, соискателей и студентов, а также для широкого круга читателей.

INTRODUCTION

In the system of language means lexis is the main component of learning and teaching content; it is an initial and necessary constructional material of speech activity: listening and speaking, reading and writing. The assessment of language knowledge is as necessary as to conduct teaching in order to achieve the positive results. The mechanism of the Kazakh language knowledge assessment in the Republic of Kazakhstan is represented by the KAZTEST system.

The system KAZTEST supposes the assessment of a test-taker's communicative competences, which is based on the wide known, tested and approved language assessment systems in the world practice. KAZTEST is a rather multifaceted assessment system of the Kazakh language knowledge of the native citizens as well as the foreigners engaged in various activities in Kazakhstan. The methodological basis of the domestic system is grounded on the state standards of the Republic of Kazakhstan, which define the requirements to communicative competences of the Kazakh language knowledge*.

Language teaching is obligatorily accompanied by practical learning of lexical minimums. Lexical minimum helps to increase word stock, to form active and passive vocabulary. The proposed lexical minimum is a minimum set of words and phrases corresponding to the requirements of each level of the Kazakh language knowledge: Elementary, Pre-intermediate, Intermediate, Upper-intermediate, Advanced. The minimum is aimed at self-study and self-evaluation of the Kazakh language knowledge (its level). The minimum was composed in accordance with the principles of the world and European standards of language teaching; the historical, cultural, social and economic peculiarities of the Republic

Kazakhstan have also been taken into account.

At the Elementary level there are 800 units, the Pre-intermediate level comprises 1783 units, the Intermediate level includes 2229 units, the Upper-intermediate level involves around 3954 units, the Advanced level encloses 5060 units. The aim of lexical units selection is an analysis and systematization of the active and passive vocabulary used in writing and speaking. Thereupon, the following task is defined: the learners are to be able to carry out the communicative function in the form of a monological and dialogical speech.

The minimums of each level are based on the following major principles: the systemic principle, the principle of continuity, the development principle, the communication principle

---

* 1. ҚР СТ 1926-2009 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Қарапайым деңгей. Жалпы меңгеру» (Communicative competence of the Kazakh language knowledge. Elementary level. The general knowledge).
2. ҚР СТ 1928-2009 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Базалық деңгей. Жалпы меңгеру» (Communicative competence of the Kazakh language knowledge. Pre-intermediate level level. The general knowledge).
3. ҚР СТ 1929-2009 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Орта деңгей. Жалпы меңгеру» (Communicative competence of the Kazakh language knowledge. Intermediate level. The general knowledge).
4. ҚР СТ 1925-2009 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Ортадан жоғары деңгей. Жалпы меңгеру» (Communicative competence of the Kazakh language knowledge. Upper-intermediate level The general knowledge).
5. ҚР СТ 1927-2009 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Жоғары деңгей. Жалпы меңгеру» (Communicative competence of the Kazakh language knowledge. Advanced level. The general knowledge).

---

and the productivity principle. The systemic lexical minimum has to promote the formation of the correct learner skill of the right words and word combinations usage of the Kazakh language, the ability to connect them into sentences, as well to use the lexical units in accordance with communication situations. This work comprises the active and passive lexis on various themes. The minimums are composed into lexical stages and clustered in meaning and theme groups. The content of all the stages is interconnected in definite succession. The first stage is represented by three parts of speech: nouns, adjectives, verbs. The second stage comprises numerals, pronouns, adverbs. The third stage includes conjunctions and interjections. The phraseological fund of the Kazakh language (proverbs, sayings, etc.) and their Russian and English equivalents are grouped separately. The division of the lexical units into parts of speech facilitates the use of words in a sentence since every part of speech fulfills a definite function. The words of every part of speech are divided into meaning groups and blocks with the aim of their effective learning.

The lexical minimum of the elementary level is the first stage of language learning. The words of this level are based on the situations of everyday life communication. At this level a learner has to master the spoken language material used in everyday life. The lexical and semantic substitutions caused by the insufficient knowledge of the synonymic semantics are allowed at this level.

The lexical minimum of the pre-intermediate, intermediate and upper-intermediate levels provides and supports the correct (semantic and stylistic) usage of the lexical units in speech communication. It is necessary to attract attention to the gradual widening of the lexical minimum from intermediate to advanced levels as well as to the complication of the grammatical and syntactical basis. At these levels the literal norm of the language and its correct usage acquires special importance.

The lexical minimum of the advanced level is directed at the fluent use of the lexical units concerning different social spheres of life as well as their literate use in literary, scientific and professionally oriented style. With increasing the level, the words and word combinations are added to with taking into account the principle of gradualness.

The lexical minimums of all levels are designed for learners of Kazakh as a second or foreign language; for preparation to the KAZTEST examination; for university lecturers, schoolteachers, authors of textbooks, researchers, scientists and students as well as for wide range of readers.

ПРИРОДА, NATURE
ТАБИҒАТ

АСПАН

ауа
бұлт
күн
жұлдыз
ай
ғаламшар
ғарыш
атмосфера
ғарыштық

НЕБО

воздух
облако
солнце
звезда
луна
планета
космос
атмосфера
космический

SKY

air
cloud
sun
star
moon
planet
space
atmosphere
cosmic/space

ЖЕР

арал
жаға
өзен жағасы
топырақ
құрлық (континент)
теңіз жағалауы
тау
шың

ЗЕМЛЯ

остров
берег
берег реки
почва
континент
морское побережье
гора
вершина

THE EARTH

island
coast
bank
soil
continent
shore
mountain
a top/peak

СУ

бұлақ
шығанақ
бұғаз
сарқырама
теңіз
мұхит
көл
өзен

ВОДА

родник
залив
пролив
водопад
море
океан
озеро
река

WATER

spring
gulf
strait
waterfall
sea
ocean
lake
river

ГЕОГРАФИЯ

солтүстік
оңтүстік
батыс
шығыс
карта
компас
орналасқан жері
бағыт
мақсат

ГЕОГРАФИЯ

север
юг
запад
восток
карта
компас
местоположение
направление
цель

GEOGRAPHY

north
south
west
east
map
compass
position/location
direction
aim

ҚҰРЛЫҚТАР

Австралия
Еуразия
Америка
Африка

КОНТИНЕНТЫ

Австралия
Евразия
Америка
Африка

CONTINENTS

Australia
Eurasia
America
Africa

ЕЛДЕР	СТРАНЫ	COUNTRIES
Ұлыбритания	Великобритания	Great Britain
Аргентина	Аргентина	Argentina
Бразилия	Бразилия	Brazil
Германия	Германия	Germany
Мысыр	Египет	Egypt
Үндістан	Индия	India
Испания	Испания	Spain
Италия	Италия	Italy
Қытай	Китай	China
Корея	Корея	Korea
Мексика	Мексика	Mexico
Норвегия	Норвегия	Norway
Ресей	Россия	Russia
Финляндия	Финляндия	Finland
Франция	Франция	France
Швейцария	Швейцария	Switzerland
Швеция	Швеция	Sweden
Жапония	Япония	Japan
Ливия	Ливия	Libya
Сирия	Сирия	Syria
Түркия	Түркия	Turkey

АЙМАҚ	ЗОНА	ZONE
орман	лес	forest
төбе	холм	hill
шалғын	луг	meadow
дала	степь	steppe
шөл	пустыня	desert
баурай (тау баурайы)	склон	slope
жазық	равнина	plain

ПОГОДА, ПРИРОДНЫЕ ЯВЛЕНИЯ, WEATHER, NATURAL PHENOMENA

АУА РАЙЫ, ТАБИҒАТ ҚҰБЫЛЫСТАРЫ

ЖЫЛ МАУСЫМДАРЫ	ВРЕМЕНА ГОДА	SEASON
көктем	весна	spring
жаз	лето	summer
күз	осень	autumn
қыс	зима	winter

МЕТЕОРОЛОГИЯ	МЕТЕОРОЛОГИЯ	METEOROLOGY
ауа райы	погода	weather
термометр	термометр	thermometer
градус	градус	degree
барометр	барометр	barometer

қысым	давление	pressure
күн күркіреу	гром	thunder
атмосфералық қысым	атмосферное давление	atmospheric pressure

ЖАУЫН-ШАШЫН, ТАБИҒАТ ҚҰБЫЛЫСТАРЫ	ОСАДКИ, ПРИРОДНЫЕ ЯВЛЕНИЕ	PRECIPITATION, NATURAL PHENOMENA
---	--------------------------------------	---

найзағай	молния	lightning
жел	ветер	wind/breeze
боран	буран	snowstorm
жаңбыр	дождь	rain
тұман	туман	mist/fog
қар	снег	snow
суық	похолодание	fall of temperature
шық түсу	роса	dew
нөсер	ливень	heavy shower, downpour, cloudburst
бұршақ	град	hail
ылғал	влага	moisture

ТАБИҒАТ АПАТТАРЫ	СТИХИЙНЫЕ БЕДСТВИЯ	NATURAL DISASTER
-------------------------	---------------------------	-------------------------

су тасқыны	наводнение	flood
өрт	пожар	fire
ластану	загрязнение	pollution
сел	сель	torrent, mud flow
дауыл	ураган	hurricane
апат	катастрофа	catastrophe
жер сілкінісі	землетрясение	earthquake

МӨЛШЕР	РАЗМЕР	SIZE/DIMENSIONS
---------------	---------------	------------------------

метр	метр	metre
сантиметр	сантиметр	centimeter
километр, шақырым	километр	kilometre
килограмм	килограмм	kilogram (me)
грамм	грамм	gram (me)
сызғыш	линейка	ruler
өлшеуіш	рулетка	tape measure
ұзындық	длина	length
биіктік	высота	height
ені	ширина	width
тереңдік	глубина	depth
қалыңдық	толщина	thickness
пішін	форма	form
дене	тело	body
көлем	объем	volume
шар	шар	ball/sphere
куб	куб	cube
аудан	площадь	square

қатар	ряд	row
нүкте	точка	point
деңгей	уровень	level
түбі	дно	bottom
алдыңғы жақ	фасад	facade, front
сыртқы жақ	тыл	back
бөлшек	часть	part
негіз	основание	base
бүтін	целое	whole

ФИГУРАЛАР	ФИГУРЫ	FIGURES
үшбұрыш	треугольник	triangle
төртбұрыш	четырёхугольник	quadrangle
шеңбер	круг	circle
квадрат, шаршы	квадрат	square
жазықтық	плоскость	flatness
көпбұрыш	многоугольник	polygon

ВРЕМЯ, TIME УАҚЫТ

УАҚЫТ БІРЛІКТЕРІ	ИЗМЕРЕНИЕ	MEASURE
секунд	секунда	second
минут	минута	minute
сағат	час	hour
күн	день	day
тәулік	сутки	day
апта	неделя	week
ай	месяц	month
жыл	год	year
күнтізбе	календарь	calendar
ортасы	середина	medium middle
басы	начало	beginning, start
ғасыр	век	century
дәуір	эпоха	age, epoch
мәңгілік	вечность	eternity

АЙЛАР	МЕСЯЦЫ	MONTHS
наурыз	март	March
сәуір	апрель	April
мамыр	май	May
маусым	июнь	June
шілде	июль	July
тамыз	август	August
қыркүйек	сентябрь	September
қазан	октябрь	October

қараша	ноябрь	November
желтоқсан	декабрь	December
қаңтар	январь	January
ақпан	февраль	February

АПТА КҮНДЕРІ	ДНИ НЕДЕЛИ	WEEK DAYS
дүйсенбі	понедельник	Monday
сейсенбі	вторник	Tuesday
сәрсенбі	среда	Wednesday
бейсенбі	четверг	Thursday
жұма	пятница	Friday
сенбі	суббота	Saturday
жексенбі	воскресенье	Sunday

УАҚЫТ КЕЗЕҢДЕРІ	ПЕРИОДЫ ВРЕМЕНИ	PERIODS OF TIME
болашақ	будущее	future
өткен	прошлое	past
қазіргі	настоящее	present

КҮН КЕЗЕҢДЕРІ	СТАДИИ ДНЯ	PERIODS OF THE DAY
таңертең	утро	morning
түске дейін	время до обеда	before lunch
күн	день	day
түстен кейін	после обеда	afternoon
түскі уақыт	обеденное время	dinner time
кеш	вечер	evening
түн	ночь	night
таң	рассвет	dawn
күннің шығуы	восход солнца	sunrise
күннің батуы	закат	sunset
таң шапағы	утренняя заря	dawn, daybreak
өткен (күн, уақыт)	прошедший (день)	past day

ЖҰМЫС УАҚЫТЫ	РАБОЧЕЕ ВРЕМЯ	LABOUR HOURS
жұмыс кестесі	рабочее расписание	timetable, schedule
үзіліс	перерыв	break
демалыс	отдых	rest
уақыт белгілеу	назначение времени	timing

БОС УАҚЫТ, ДЕМАЛЫС	СВОБОДНОЕ ВРЕМЯ, ОТДЫХ	FREE TIME, LEISURE
туған күн	день рождения	birthday
каникул	каникулы	holidays
еңбек демалысы	отпуск	leave
демалыс күн	выходной	weekend
жұмыс күні	рабочий день	working day
Жаңа жыл	Новый год	New Year

мерейтой	юбилей	anniversary
апта соңы	конец недели	weekend
үй иесі	хозяин/хозяйка	host, mistress
қонаққа бару	идти в гости	to visit smb.
қонақ шақыру	пригласить гостей	to invite guests

ВЕЩЕСТВО, МАТЕРИАЛ, SUBSTANCES MATERIAL

ЗАТ/МАТЕРИАЛ

ФИЗИКАЛЫҚ ҚАЛЫП-КҮЙ	ФИЗИЧЕСКОЕ СОСТОЯНИЕ	PHYSICAL STATE
газ	газ	gas
қатты зат	твердое вещество	solid substance
вакуум	вакуум	vaccum
сұйық	жидкость	liquid

МЕТАЛДАР	МЕТАЛЛЫ	METALS
темір	железо	iron
қорғасын	свинец	lead
қалайы	олово	tin
алюминий	алюминий	aluminium
қола	бронза	bronze
мыс	медь	copper
алтын	золото	gold
күміс	серебро	silver

ҚҰРЫЛЫС МАТЕРИАЛДАРЫ	СТРОИТЕЛЬНЫЕ МАТЕРИАЛЫ	BUILDING MATERIALS
құм	песок	sand
тас	камень	stone
әк	известь	lime
саз	глина	clay, clunch
бетон	бетон	concrete
кірпіш	кирпич	brick
цемент	цемент	cement
асфальт	асфальт	asphalt
шыны	стекло	glass
бояу	краска	clour, paint
желім	клей	glue, paste
гипс	гипс	plaster
пластмасса	пластмасса	plastic

МАТА ЖӘНЕ ТЕРІ	ТКАНИ, КОЖА И МЕХ	TISSUES, LEATHER AND FUR
мата	ткань	tissue
мақта	хлопок	cotton
тоқыма	текстиль	textile
жібек	шелк	silk

жүн мата	шерсть	wool
былғары	кожа	leather

ҚАЛДЫҚТАР	ОТХОДЫ	WASTE PRODUCTS
шаң	пыль	dust
қоқыс	мусор	rubbish
темір қалдықтары	металлолом	scrap metal
қағаз қалдықтары	макулатура	waste paper
күл қоқыс	зола	ash/leach

ФЛОРА, FLORA ӨСІМДІКТЕР

көкөніс	овощи, бахчевые	vegetables, watermelons,
	культуры	melons and gourds
шалғам	редиска	radish
қызылша	свекла	beet
асқабақ	тыква	pumpkin
қызанақ	помидор	tomato
қияр	огурцы	cucumber
сәбіз	морковь	carrot

ЖЕМІС-ЖИДЕКТЕР	ФРУКТЫ, ЯГОДЫ	FRUIT, BERRIES
алма	яблоко	apple
алмұрт	груша	pear
өрік	абрикос	apricot
шие	вишня	cherry
шабдалы	персик	peach
жүзім	виноград	grape
құлпынай	клубника	strawberry
қараөрік	слива	plum
таңқурай	малина	raspberry
қара жидек	черника	blueberry
қарақат	смородина	currant

ДӘН	ЗЕРНО	CORN/GRAIN
күріш	рис	rice
тары	просо	millet
жүгері	кукуруза	maize
бұршақ	горох	pea
бидай	пшеница	wheat
сұлы	овес	oat
арпа	ячмень	barley
қарақұмық	гречка	buckwheat

АҒАШТАР

шырша
терек
бұта
алма ағашы
қарағай
қайың
үйеңкі
емен
тал

ДЕРЕВЬЯ

ель
тополь
куст
яблоня
сосна
береза
клен
дуб
дерево

TREES

firtree
cottonwood, poplar
bush
apple tree
pine, redwood
birch
maple
oak
tree

АҒАШ БӨЛІКТЕРІ

жапырақ
түбір
сабақ
бұтақ
қабық
тамыр

ЧАСТИ ДЕРЕВА

лист
корень
стебель
сук
кора
корень

PARTS OF THE TREE

leaf
root
stem
branch
rind
root

ГҮЛДЕР

раушан
қызғалдақ
бәйшешек
қалампыр
ландыш
лала
жауқазын

ЦВЕТЫ

роза
тюльпан
подснежник
гвоздика
ландыш
лилия
шафран

FLOWERS

rose
tulip
snowdrop
carnation/pink
lily-of the valley
lily
tulip

**ДӘРІЛІК ӨСІМДІК
АТАУЛАРЫ**

жусан
жалбыз

**ЛЕКАРСТВЕННЫЕ
РАСТЕНИЯ**

полынь
мята

NAMES OF HERBS

sagebrush
mint

**ЖИВОТНЫЕ, ANIMALS
ЖАНУАРЛАР****ЖАБАЙЫ ЖАНУАРЛАР**

қасқыр
түлкі
аю
жолбарыс
арыстан
піл
қоян
бұғы
маймыл

ДИКИЕ ЖИВОТНЫЕ

волк
лиса
медведь
тигр
лев
слон
заяц
лось
обезьяна

WILD ANIMALS

wolf
fox
bear
tiger
lion
elephant
hare
moose
monkey

жыртқыш аңдар	хищные животные	carnivorous animals
арқар	архар	wild ram
керік	жираф	giraffe

ҮЙ ЖАНУАРЛАРЫ	ДОМАШНИЕ ЖИВОТНЫЕ	DOMESTIC ANIMALS
түйе	верблюд	camel
бота	верблюжонок	camel colt
сиыр	корова	cow
бұзау	теленек	calf
ат, жылқы	лошадь	horse
құлын	жеребенок	colt, foal
ешкі	коза	goat
лақ	козленок	goatling
қой	баран, овца	sheep
қозы	ягненок	lamb
ит	собака	dog
өгіз	бык	bull, ox
бие	кобыла	mare

ҚҰСТАР	ПТИЦЫ	BIRDS
тауық	курица	hen
қораз, әтеш	петух	cock
балапан	цыпленок	chicken
қаз	гусь	goose
үйрек	утка	duck
үй құсы	домашняя птица	fowl/poultry
қарға	ворона	crow
сауысқан	сорока	magpie
аққу	лебедь	swan
тырна	журавль	crane
бұлбұл	соловей	nightingale
қаршыға	ястреб	hawk
бүркіт	беркут	golden eagle
қарлығаш	ласточка	swallow

БАЛЫҚ	РЫБЫ	FISH
шортан	щука	pike
уылдырық	икра	caviar
шабақ	плотва	roach
жайын	сом	catfish/wels
сазан	сазан	carp
көксерке	судак	zander, pike perch

ЖӘНДІКТЕР, БАУЫРЫМЕН ЖОРҒАЛАУШЫЛАР	НАСЕКОМЫЕ, ПРЕСМЫКАЮЩИЕСЯ	INSECTS, REPTILES
шыбын	муха	fly
ара	пчела	bee

көбелек	бабочка	butterfly
құмырсқа	муравей	ant
өрмекші	паук	spider
маса	комар	mosquito
шегіртке	саранча	grasshopper
бақа	лягушка	frog
құрбақа	жаба	toad
жылан	змея	snake
тасбақа	черепаха	turtle
кесіртке	ящерица	lizard
қолтырауын	крокодил	crocodile

ЧЕЛОВЕК, МАН

АДАМ

ЖЫНЫС, ЖАС МӨЛШЕРЛЕРІ, АТАУЛАРЫ	НАИМЕНОВАНИЕ ПОЛА, ВОЗРАСТА И ОБЪЕМА	SEX, AGE MODIFIERS (NAMES)
еркек	мужчина	male
ұл	мальчик	boy
қыз	девочка	girl
шал	пожилой человек	old man
жас	возраст	age
балалық шақ	детство	childhood
жастық шақ	юность, детство	youth
нәресте	младенец	baby/infant
бала	ребенок	child
жігіт	юноша	youth
бозбала	молодой человек	young man, youth
егде әйел	пожилая женщина	aged woman
жеткіншек	подросток	adolescent
кәрілік	старость	old age
ересек	взрослый	grown-up, adult
жастар	молодежь	youth, young people

МЕКЕНЖАЙЫ ЖӘНЕ ҰЛТЫ БОЙЫНША	ПО МЕСТУ ЖИТЕЛЬСТВА И НАЦИОНАЛЬНОСТИ	ADDRESS AND NATIONALITY
американдық	американец/американка	American-Americans
ағылшын	англичанин/англичанка	English man
испандық	испанец/испанка	Spaniard
қытай	китаец/китайка	Chinese
неміс	немец/немка	German
орыс	русский/русская	Russian
француз	француз/француженка	French
шетелдік	иностранец/иностранка	foreigner/foreigners
араб	араб	Arab
түрік	турок/турчанка	Turk

көрші	сосед/соседка	neighbour
тұрғын	житель	resident
дос	друг	friend
құрбы	подруга	girlfriend
жолдас	товарищ	mate/partner
таныс	знакомый	acquaintance/ friend
әріптес	коллега	colleague/counterpart

ТӨЛҚҰЖАТ

аты, есімі
әкесінің аты
тегі
ұлты
мырза
ханым
визит карточкасы
өмірбаяны

ПАСПОРТ

имя
отчество
фамилия
национальность
господин ...
госпожа ...
визитная карточка
биография

PASSPORT

name
midname, patronymic
lastname, surname
nationality
mister
miss, missis
business card
biography

ОРГАНИЗМ, ВЕС И РОСТ ЧЕЛОВЕКА, ORGANISM, WEIGHT AND HEIGHT

АДАМ АҒЗАСЫ, ДЕНЕ БІТІМІ

бас	голова	head
мойын	шея	neck
кеуде	грудь	chest
арқа	спина	back
іш	живот	belly, stomach
аяқ	нога	leg
тізе	колелно	knee
өкше	пятка	heel
қол	рука	arm
шынтақ	локоть	elbow
балтыр	голень	shank
бармақ, саусақ	палец	finger
тырнақ	ноготь	nail
бел	поясница	waist
табан	стопа	foot
шаш	волосы	hair
салмақ	вес	weight
бой	рост	growth
сүйек	кость	bone
бұлшық ет	мышца	muscle
жүйке	нерв	nerve
тері	кожа	skin
көз	глаза	eyes
қас	брови	eyebrow
құлақ	ухо	ear

ауыз	рот	mouth
ерін	губы	lip
тіс	зубы	tooth
тіл	язык	tongue
бет	лицо	face
мұрын	нос	nose
кірпік	ресница	eyelash
қабақ	веки	eyelid
иек	подбородок	chin
жақ	щека	cheek
маңдай	лоб	forehead
самай	висок	temple
қарашық	зрачок	pupil
таңдай	нёбо	palate
ми	мозг	brain
тамақ	горло	throat
өкпе	легкое	lung
жүрек	сердце	heart
асқазан	желудок	stomach
ішек	кишечник	intestine
бауыр	печень	liver
бүйрек	почки	kidney
қарын	живот	abdomen
қан	кровь	blood
жұтқыншақ	глотка	pharynx
тамыр	вена	vein
көкірек	грудная клетка	thorax

ОТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ЛЮДЬМИ, RELATIONSHIP

АДАМДАР АРАСЫНДАҒЫ ҚАТЫНАС

ТУЫСТЫҚ ҚАТЫНАС	РОДСТВЕННЫЕ ОТНОШЕНИЕ	FAMILY RELATIONSHIP
кісі, адам	человек	man
әке	отец	father
шеше	мать	mother
әпке (апа)	старшая сестра	elder sister
аға	старший брат	elder brother
іні	младший брат	little, younger brother
сіңлі	младшая сестра	little, younger sister
қарындас	младшая сестра (для женского пола)	little, younger sister
	младшая сестра (для мужского пола)	
ата	дедушка	grandfather
әже	бабушка	grandmother
бала	ребенок/мальчик	child/boy

ұл	сын	son
күйеу	муж	husband
әйел	жена	wife
ана	мать	mother
ата-ана	родители	parents
көке	дядя	uncle
күйеу бала	зять	son-in-law
келін	невеста	daughter-in-law
үйлену	свадьба	wedding party, to marry
немере	внук	grandchild
қайын ата	свекор/тесть	father-in-law
қайын ене	свекровь/теща	mother-in-law
нағашы	родственник (по материнской линии)	maternal relative, kinship
тәте	тетя	aunt
қайын	младший брат мужа	younger brother (on husband's side)
қайын аға	старший брат мужа	elder brother (on husband's side)
жиен	племянник	nephew
немере аға/әпке	двоюродный брат, сестра	cousin
құда	сват	father of the son/ daughter-in-law
құдағи	сватья	mother of the son/ daughter-in-law

ЖИЛЬЕ, ACCOMMODATION БАСПАНА

ҮЙ ҚҰРЫЛЫСЫ	УСТРОЙСТВО ДОМА	HOUSING
қабырға	стена	wall
еден	пол	floor
терезе	окно	window
бұрыш	угол	corner
лифт	лифт	lift
есік	дверь	door
құлып	замок	door lock
кілт	ключ	key
үйдің төбесі	потолок	ceiling
саты	лестница	stairs
ауа баптағыш	кондиционер	air-conditioner
шатыр	крыша	roof
мұржа	труба	chimney
бұзу	сломать	to break
үй салу	строить	to build, construct
үй тұрғызу	построить	to upbuild
кірпіш қалау	делать кладку	to lay

сылау	штукатурить	to parget, plaster,
төсеу	стелить	to lay
қағу	забить	to hammer
ілу	вешать	to hang
жасау	сделать	to do
тесу	дыривить	to drill
жапсыру	клеить	to glue, paste
әйнектеу	стеклить	to glare, pane

БӨЛМЕЛЕР

асүй
жуынатын бөлме
әжетхана/дәретхана
дәліз
қонақ бөлме
жатын бөлме
бөлме
кіре беріс
жарық
жылу
сыпыру
үй жинау
сүрту (шаң)
шаң сору
қағу
шығару
кір жуу
кір жуу
салу
кептіру
сабындау
ұнтақ салу
сығу

КОМНАТЫ

кухня
ванная
туалет
коридор
гостиная, зал
спальня
кабинет
прихожая
свет
отопление
подметать
складывать, убирать
вытирать
пылесосить
вытряхивать
вынести
стирка
стирать
положить
высушить
намылить
добавить порошка
сжимать

ROOMS

kitchen
bathroom
toilet
corridor
living room
bedroom
study
hall
light
heating
to sweep
to tidy up
to dust
to vaccum
to shake out
to carry out
to washing, laundering
to wash
to put into
to air, dry the linen
to soap, lather
to add powder
to compress

ТӨСЕК-ОРЫН

жастық
матрас
жайма
көрпе
жастыққап
төсекжапқыш
кереует

ПОСТЕЛЬ

подушка
матрас
простыня
одеяло
наволочка
покрывало
кровать

BEDDING

pillow
mattress
bedsheet
duvet/blanket
pillowcase, pillow slip
bedspread, coverlet
bed

ЫДЫС, САУЫТТАР

сөмке
шабадан

СОСУДЫ, ЕМКОСТИ

сумка
чемодан

CANS, CONTAINERS

bag
suitcase

бөшке	бочка	barrell/tank
жәшік	ящик	box/case
кәрзеңке	корзина	basket
қап	мешок	sack/ bag
қорап	коробка	box
шелек	ведро	bucket
құмыра	кувшин	jug

ТҰРМЫСТЫҚ ЗАТТАР

БЫТОВЫЕ ПРИБОРЫ, ПРИНАДЛЕЖНОСТИ

HOUSEHOLD APPLIANCES

үтік	утюг	iron
шаңсорғыш	пылесос	roover, vaccum cleaner
тоңазытқыш	холодильник	refrigerator
теледидар	телевизор	TV set
кір жуатын машина	стиральная машина	washing machine
газ плита	газовая плита	gas cooker
сыпырғыш	веник	broom
микротолқынды пеш	микроволновая печь	micravave oven

ОДЕЖДА, CLOTHES

КИІМ

СЫРТ КИІМ

ВЕРХНЯЯ ОДЕЖДА

OUTERWEAR/ OVERCLOTHES

пәлте	пальто	coat
жадағай	плащ	raincoat
тон	дубленка	fur coat
күрте	куртка	jacket
шапан	чапан	chapan, quilted dressing gown
бешпент	бешмет (легкая верхняя одежда до колен)	bechpent (light summer dress)
костюм	костюм	suit
жейде	рубашка	shirt
шалбар	брюки	trousers
жемпір	свитер	sweater
қамзол	камзол	sleeveless jacket, waistcoat
ішік	шуба	furcoat

КИІМ, ІШ КИІМ

ОДЕЖДА, БЕЛЬЕ

UNDERCLOTHES

көйлек	платье	dress
белдемше	юбка	skirt
халат	халат	gown
ішкөйлек	пижама	pyjamas
шұлық	носки	socks

БАС КИІМ

қалпақ
бөрік
тақия
орамал
шәлі
құлақшын

ГОЛОВНЫЕ УБОРЫ

шляпа
шапка
тюбетейка
платок
шаль
ушанка

HEADWEAR

hat
peaked cap
beret
headscarf
shawl
cap flaped

АЯҚКИІМ

бәтеңке
етік
туфли
пима
мәсі

ОБУВЬ

ботинок
сапог
туфли
валенки
ичиги

FOOTWEAR

shoes
boots
shoes
felt boots
lightweight gym shoes

**КИІМ БӨЛІКТЕРІ МЕН
ҚОСЫМША ТҰТЫНУ
ЗАТТАРЫ**

түйме
белдік
галстук
қолғап
қолшатыр
көзілдірік
сөмке
әмиян
жең
жаға
мойынорағыш
бет орамал
сырма
қалта
қадау, тағу
өлшеу
пішу
таңдау
ауыстыру
сатып алу
кию
тігу

**ЭЛЕМЕНТЫ ОДЕЖДЫ,
АКСЕССУАРЫ**

пуговица
ремень
галстук
перчатки
зонтик
очки
сумочка
кошелек
рукав
воротник
шарф
носовой платок
молния
карман
втыкать, пришивать
мерить
кроить
выбирать
менять
покупать
надевать
шить

**CONSTITUENTS LOOPS,
ACCESSORIES**

button
belt
tie
gloves
umbrella
glasses/spectacles
bag
purse, wallet
sleeve
collar
scarf
handkerchief
zipper
pocket
to stick, thrust, plunge
try on
cut
choose (what)?
change (what)?
buy (what)?
wear (what)?
sew (what)?

**ПИТАНИЕ, MEAL
ТАМАҚ****ТАМАҚ ІШУ**

таңертеңгі ас
түскі ас

ПРИЕМ ПИЩИ

завтрак
обед

MEAL

breakfast
lunch/dinner

шай	чай	tea
кешкі ас	ужин	supper
дәм	вкус	taste
тәбет	аппетит	appetite

ТАҒАМДАР	БЛЮДА	DISHES
тоқбасар	десерт	dessert
сорпа	бульон	broth
кеспе	лапша	noodles
ет	мясо	meat
құс	птица	poultry
балық	рыба	fish
ботқа	каша	porridge
жұмыртқа	яйцо	egg
геркулес	геркулес	Hercules beetle

ҰЛТТЫҚ ТАҒАМДАР, СУСЫНДАР	НАЦИОНАЛЬНЫЕ БЛЮДА, НАПИТКИ	NATIONAL MEALS, DRINKS
айран	кефир	kefir
бауырсақ	баурсак	boursak
қаймақ	сливки	cream
сүзбе	творог	cottage curds
табанан	лепешка	shaped, formed
кілегей	сливки	sour cream
құрт	курт, сушеный творог	durds
ірімшік	сыр домашнего приготовления	cottage cheese, curds
жент	жент (смесь творога и пшена)	zhent (a mixture of curds and millet)
ет	мясо	meat
қазы	казы, вид колбасы	guzy (a kind of sausage)
қарта	карта, кишка	garta (a horse gut)
шұжық	колбаса	sausage
жая	жая, кострец	meat, rump
жал	жал, подгривный	mane sat, mane grease
қымыз	кумыс	koumiss, national drink permented from mare's milk
шұбат	шубат	shubat, national drink from female camel's milk
шалап	шалап	shalap (drink, sour cream mixed with water)
көже	суп	soup

АСҚАТЫҚТАР

бұрыш
тұз
дәмдеуіш
сірке суы

ПРИПРАВА

перец
соль
специя
уксус

CONDIMENT

pepper
salt
spice
vinegar

СУСЫҢДАР

шай
сүт
шырын
минералды су

НАПИТКИ

чай
молоко
сок
минеральная вода

DRINK/BEVERAGE

tea
milk
juice
mineral water

ТӘТТИЛЕР

кәмпит
қант
печенье
бал
тосап
тәтті тоқаш

СЛАДОСТИ

конфеты
сахар
печенье
мед
варенье
булочка

SWEETIES

candies
sugar
cookie/biscuit
honey
jam
roll, bun

ТАМАҚ ӨНІМДЕРІ

сарымай
өсімдік майы
дүкен
жарма

ПИЩЕВЫЕ ПРОДУКТЫ

сливочное масло
растительное масло
магазин
крупа

FOODSTUFFS

butter
oil
butcher's
cereals

АСҮЙ БҰЙЫМДАРЫ

асхана
дастархан
майлық
қасық
ас қасық
шай қасық
шанышқы
пышақ
тәрелке
шыныаяқ
табақ
кесе
таба
табақша
қазан
елеуіш, елек
ожау
оқтау
кепсер, кәкпір

**КУХОННЫЕ
ПРИНАДЛЕЖНОСТИ**

столовая
скатерть
салфетка
ложка
столовая ложка
чайная ложка
вилка
нож
тарелка
чашка
блюдо
пиала
сковорода
блюдце
казан
сито, решето
поварежка
скалка
дуршлаг

KITCHEN APPLIANCES

dinning room
tablecloth
napkin
spoon
table spoon
tea spoon
fork
knife
plate
cup
dish, plate
drinking bowl
frying pan
saucer
cooking pot
sieve
ladle
rollingpin
colander

турау	резать	dice/carve
қосу (тұз, ...)	добавить	add to
аршу, тазалау	чистить	peel/schale/shell
әзірлеу	готовить	cook
араластыру	перемешивать	stir/mix
қайнату	кипятить	boil
демдеу	заварить (чай)	infuse/ seal
дәмін көру	попробовать на вкус	taste
ішу	пить	drink
жеу	поесть	eat
бөлу	делить	divide

ЧУВСТВО, ХАРАКТЕР, SENCE / EMOTION, CHARACTER

СЕЗІМ, МІНЕЗ

ЖАҒЫМДЫ, ЖАҒЫМСЫЗ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ	ПОЛОЖИТЕЛЬНЫЙ, ОТРИЦАТЕЛЬНЫЙ ХАРАКТЕР	POSITIVE, NEGATIVE CHARACTER
сезім	чувство	feeling
бақыт	счастье	happiness
қуаныш	радость	joy
зерігу	скука	boredom
бақытсыздық	горе	grief , sorrow

ШЫДАМДЫЛЫҚ, ӘЛСІЗДІК	ТЕРПЕНИЕ, СЛАБОСТЬ	PATIENCE, FOIBLE
қорқақ	трусливый	coward
сенімсіз	недоверие	distrust
дархан мінез	добродушный	good natured
ашушаң, кекшіл	вспыльчивый, злопамятный	quick-tempered

МАҚТАНШАҚТЫҚ, ҚАРАПАЙЫМДЫЛЫҚ	ГОРДОСТЬ, СКРОМНОСТЬ	PRIDE, MODESTY
ұялшақ	застенчивый	shyness
сыпайы	вежливый	politeness
дөрекі	грубый	rudeness
әдепсіз	невежливый	impolite
жалқау	ленивый	laziness
талапты	целеустремленный	purposeful

УМ, МЫСЛЬ, ПОЗНАНИЕ, MIND, THOUGHT, PERCEPTION

АҚЫЛ, ОИ, ТАНЫМ

сана	сознание	consciousness
әлем	мир	the world
ғылым	наука	science

пәлсапа	философия	philosophy
нысан	объект	object
субъект	субъект	subject
білім	знание	knowledge
сапа	качество	quality
рет	порядок	order
жүйе	система	system
жағдай	обстоятельство	circumstance
дәлел, дерек	доказательство, сведение	proof
себеп	причина	reason
даму	развитие	development

ОБРАЗОВАНИЕ, EDUCATION

БІЛІМ

зерттеу	исследование	research
үлгі	образец	model
мысал	пример	example
зертхана	лаборатория	laboratory
дайындау	разработка	designing
тақырып	тема	theme
факт	факт	fact
құрал	средство	means
әдіс	метод	method
құрал-жабдық	оборудование	equipment
жаңалық	открытие	discovery
тексеру	проверка	test/examination
белгі	признак	sign, indication
талдау	анализ	analysis
түр	вид	kind
тип	тип	type
ереже, қағида	правило	rule
ескерту	примечание	note
хабарлау, баяндама	сообщение, доклад	report
қорытынды	вывод	output
тұжырым	заключение	conclusion
сын	критика	critic
көзқарас	точка зрения	viewpoint
келісім	согласие	agreement, consent
мақұлдау	одобрить	to approve
растау, қолдау	подтверждение	confirmation
бас тарту	отказ	refusal
нәтиже	результат	result
табыс	успех	success
қате	ошибка	mistake

ЖОҒАРҒЫ ОҚУ ОРНЫ	ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ	HIGHER EDUCATION/ UNIVERSITY
шәкірт	учащийся	pupil
оқушы	ученик/ученица	pupil
студент	студент/студентка	student
мұғалім, ұстаз	учитель/учительница	teacher
оқытушы	преподаватель/ преподавательница	lecturer/instructor/academic / professor
профессор	профессор	professor
ғалым	ученый	scientist
академик	академик	academic
директор	директор	head
декан	декан	dean
ректор	ректор	rector
сәулет	архитектура	architecture
биология	биология	biology
география	география	geography
геология	геология	geology
грамматика	грамматика	grammar
тарих	история	history
математика	математика	mathematics
медицина	медицина	medicine
психология	психология	psychology
физика	физика	physics
филология	филология	philology
пәлсапа	философия	philosophy
химия	химия	chemistry
экономика	экономика	economy
бағдарлама	программа	programme
кесте	расписание	timetable
дәріс	лекция	lecture
сабақ	занятие, урок	lesson
тәжірибе	практика	practice
емтихан	экзамен	exam/examination
үзіліс	перерыв	break
сұрақ	вопрос	question
диктант	диктант	dictation
тапсырма	задание	task
есеп	арифметическая задача	sum
жаттығу	упражнение	exercise
қате	ошибка	mistake
әріп	буква	letter
дыбыс	звук	sound
сөз	слово	word
сөз, сөйлем, фраза	фраза	phrase
тақта	доска	board
компьютер	компьютер	computer

дискет	дискета	disk
қалам	ручка	pen
оқулық	учебник	text-book
сөздік	словарь	dictionary
энциклопедия	энциклопедия	encyclopedia
дәптер	тетрадь	note book
баяндама	доклад	report
оқыту	обучение	teaching
оқу, оқылым	чтение	reading
теория	теория	theory
диссертация	диссертация	dissertation
эксперимент тәжірибе	эксперимент	experiment
экспедиция	экспедиция	expedition
оқу	изучать	to learn
түсіну	понимать	to understand
жаттау	заучивать	to learn by heart
білу	знать	to know
оқыту	обучать	to teach
түсіндіру	объяснять	to explain
жатқа оқу	учить наизусть	to learn by heart
қателесу	ошибаться	to be mistaken
тексеру	проверять	to check up
түзету	исправлять	to correct/ to amend
есіне сақтау	помнить	to remember/to keep in mind
ұмыту	забыть	to forget
тану	узнавать	to recognize
жазу	писать	to write
санау	считать	to count
ойлау	думать	to think
сызу	начертать	to inscribe
қайталау	повторять	to revise
бояу	красить	to dye
көшіру	переписывать	to copy out
есеп шығару	решать	to solve
аудару	переводить	to translate
сипаттау	описывать	to describe
әңгімелеу	рассказывать	to narrate
қатесін табу	найти ошибку	to find a mistake
дайындалу	готовиться	to get/ to make ready for
шешу	решать	to make up one's mind
анықтау	выяснять	to find out
салыстыру	сравнивать	to compare (with)
ойлап табу	изобретать	to invent /discover/contrive/ to make an invention
талдау	анализировать	to analyse
орындау	выполнять	to discharge one's duties/ to perform one's functions

қосу	сложить	add
алу	вычесть	deduct/substract
көбейту	умножить	multiply
аяқтау, бітіру	завершить	finish
өзгерту	изменение	change
желімдеу	приклеить	glue/ paste
бүлдіру	разрушать	destroy
аралау	пилить	saw
жуу	мыть	wash
төгу	лить	pour off
сулау	смачивать	damp
сығу	выкручивать	twist
кептіру	сушить	dry
сөйлеу	говорить	speak
айту	сказать	say
айғайлау	кричать	cry/shout

ОҚУ МЕКЕМЕЛЕРІ

УЧЕБНЫЕ ЗАВЕДЕНИЯ

EDUCATIONAL INSTITUTION

тәрбие	воспитание	upbringing
бастауыш мектеп	начальная школа	primary school
орта мектеп	средняя школа	secondary school
колледж	колледж	college
институт	институт	institute
университет	университет	university
мамандық	специальность	speciality
курс	курс	courses
ғылым академиясы	академия наук	academy of sciences
сынып	класс	first form
топ	группа	group
маман	специалист	specialist, expert

ОҚУ ПӘНДЕРІ

УЧЕБНЫЕ ПРЕДМЕТЫ

SCHOOL SUBJECTS

сурет салу, сызу	рисование, черчение	drawing
шет тілі	иностраный язык	foreign language
дене шынықтыру	физическая культура	physical training
үй тапсырмасы	домашнее задание	home task
парта	парта	desk
қарындаш	карандаш	pencil
өшіргіш	резинка	eraser
гуманитарлық ғылымдар	гуманитарные науки	humanities
оқу құралдары	учебные пособия	learning aids
оқу жылы	учебный год	school year/academic year
жаратылыстану ғылымдары	наука естествознаний	natural sciences

---

ЕМТИХАН, БАҒА**ЭКЗАМЕН, ОЦЕНКА****EXAMINATION, MARK/
GRADE**

белгі	отметка	mark
баға	оценка	mark
бестік	пятерка	excellent mark
төрттік	четверка	good mark
үштік	тройка	satisfactory mark
екілік	двойка	unsatisfactory mark
конкурс	конкурс	competition
емтихан	экзамен	exam
кәмелеттік аттестат	аттестат зрелости	school-leaving certificate
диплом	диплом	diploma
сөздік қор	словарный запас	vocabulary
дауысты дыбыс	гласный звук	vowel
транскрипция	транскрипция	transcription
сөз тіркесі	словосочетание	phrase
жазылым	правописание	orthography
айтылым	произношение	pronunciation
идиома	идиома	idiom
жай сөйлем	простое предложение	simple sentence
мәтін	текст	text
болымсыз	отрицание	negation
сөз таптары	части речи	part of speech
зат есім	имя существительное	noun
етістік	глагол	verbs
сын есім	имя прилагательное	adjective
есімдік	местоимение	pronoun
үстеу	наречие	adverb
сан есім	имя числительное	numeral
жекеше	единственное число	singular
көпше түр	множественное число	plural
сөйлем мүшелері	члены предложения	member of the sentence
бастауыш	подлежащее	subject
баяндауыш	сказуемое	predicate
толықтауыш	дополнение	object
пысықтауыш	обстоятельство	adverbial modifier
анықтауыш	определение	attribute

**КУЛЬТУРА, CULTURE
МӘДЕНИЕТ****БЕЙНЕЛЕУ ӨНЕРІ****ЖИВОПИСЬ****PAINTING**

картина	картина	picture
портрет	портрет	portrait
сурет	рисунок	drawing
фотография	фотография	picture, photo

көрме	картина	exhibition
мұражай	портрет	museum
альбом	рисунок	album
фотоаппарат	фотография	camera
түрлі-түсті	цветной	coloured
шебер	мастер	master
суретші	художник	painter
талантты	талантливый	talented
автор	автор	author
өнер қайраткері	деятель искусства	art figure
өнер түрлері	виды искусства	types of art
сәулет	архитектура	architecture
сәулетші	архитектор	architect
кесене	мавзолей	mausoleum
мешіт	мечеть	mosque
мұнара	башня	tower
көне	древний	ancient

КИНО

мультфильм	мультфильм	cartoon
касса	касса	booking-office
билет	билет	ticket
сеанс	сеанс	session
кинотеатр	кинотеатр	cinema
кинозал	кинозал	cinema, showing room
көркем фильм	художественный фильм	film, movie
деректі фильм	документальный фильм	documentary
оператор	оператор	operator
декоратор	декоратор	decorator
бейнекассета	видеокассета	videocassete
фестиваль	фестиваль	festival
сыйақы	премия	premium
қорқынышты фильм	фильм ужасов	horror film
кейіпкер	герой	hero
басты роль	главная роль	leading part
классикалық	классический	classical
музыкалық	музыкальный	musical

КИНО

CINEMA

ТЕАТР

әртіс	артист	artist
балерина	балерина	ballet dancer
куыршақ театры	кукольный театр	puppet show
драма	драма	drama
балет әртісі	артист балета	ballet dancer
опера театры	оперный театр	opera theatre
пьеса	пьеса	play

ТЕАТР

THEATRE

репертуар	репертуар	repertoire, repertory
труппа	труппа	troupe, company
гастроль	гастроль	tour
сахна	сцена	scene
шымылдық	занавес	curtain
декорация	декорация	set, scenery
қойылым	спектакль	performance
көрермен	зритель	audience
қошемет	аплодисменты	applause
премьерa	премьерa	first night
үзіліс	антракт	interval, intermission
көрермендер залы	зрительный зал	hall, auditorium
гардероб	гардероб	cloakroom
фойе	фойе	rush-room
трагедия	трагедия	tragedy
музыкалы комедия	музыкальная комедия	musical comedy
сатира	сатира	satire
режиссер	режиссер	producer
рөл	роль	role

МУЗЫКА

оркестр	оркестр	orchestra
сазгер	композитор	composer
дирижер	дирижер	conductor
күйсандық	пианино	piano
домбыра	домбра	dombra (Kazakh stringed folk instrument)

қобыз	кобыз	kobyz (Kazakh stringed folk instrument)
-------	-------	---

күй	кюй	kuy
ән	песня	song
концерт	концерт	concert
хор	хор	chorus
аспап	инструмент	instrument
әуен	мелодия	melody
бағдарлама	программа	programme
сыбызғы	скрипка	violin
жетіген	жетиген	zhetigen (Kazakh (seven) stringed folk instrument)
дабыл	барабан	drum
симфония	симфония	symphony

ӘДЕБИЕТ

бет	страница	page
жазушы	писатель	writer
өлең	стихотворение	poem
ертегі	сказка	tale

кітапхана	библиотека	library
кітап дүкені	книжный магазин	bookshop
басылым	издание	edition
том	том	volume
ақын	поэт	poet
драматург	драматург	dramatist
роман	роман	novel
әңгіме	рассказ	story
баспа	издательство	publishing house
редактор	редактор	editor
баспахана	типография	printing house
кітаптың мұқабасы	обложка	cover
шығарма	произведение	a piece literature
жазылу	записываться	join a library, subscribe to a library
алу	брать, взять	take (a book) from the library
өткізу	сдавать	return (a book) to the library
тапсырыс беру	заказать	charge, check a book (out of a library)
көшіру	списать	copy out
көшірмесін жасау	сделать копию	copy
конкурса, фестивальға қатысу	принимать участие в конкурсе, фестивале	take part in competition, festival
ұнау	нравиться	like
сыйлық алу	получить премию	receive prize
рольде ойнау	играть роль	to part
ән айту	петь, спеть	sing (what)?

СПОРТ, SPORT СПОРТ

жүзу	плавание	swimming
гимнастика	гимнастика	gymnastics
коньки	коньки	skates
шаңғы спорты	лыжный спорт	skiing
ауыр атлетика	тяжелая атлетика	weight-lifting
бокс	бокс	boxing
күрес	борьба	wrestling
футбол	футбол	football
волейбол	волейбол	volleyball
хоккей	хоккей	hockey
баскетбол	баскетбол	basketball
алаң	стадион	stadium
хоккейші	хоккеист	hockey player
теннис	теннис	tennis
шахмат	шахматы	chess

чемпион	чемпион	champion
велосипед	велосипед	bicycle
доп	мяч	ball
бассейн	бассейн	swimming pool
спорт клуб	спортивный клуб	sport club
ойын	игра	game/play
кездесу	встреча	match/meeting
матч	матч	match/meeting
жарыс	соревнование	competition
біріншілік	чемпионат	championship
жеңіл атлетика	легкая атлетика	field athletics
жүгіру	бег	race
финал	финал	final
әлем чемпионаты	чемпионат мира	world championship
олимпиадалық ойындар	олимпийские игры	Olympic games
алтын, күміс, қола	золотая, серебряная,	gold, silver, bronze
медаль	бронзовая медаль	medal
жеңіс	победа	win
тең түсу	ничья	drawn game
рекорд	рекорд	record
есеп	счет	score
ұпай	очко	point(s)
құрама	сборная	combined team
ұлттық құрама	национальная сборная	national team
спортшы	спортсмен	sportsman
мәнерлеп сырғанау	фигурное катание	figure skating
жанкүйер	болельщик	fan
спортпен айналысу	заниматься спортом	going in for sports
секіру	прыгать	to jump
ойнау	играть	to play
көрсету	показать, указать	to show
бокстасу	боксировать	to box
лақтыру	кидать	to throw
тарту	тянуть	to pull/draw
жету	доехать	to reach/arrive
жеңу, ұту	победить	to gain/win
шынығу, жаттығу	тренироваться	to train
айналысу	заниматься	do, be busy with
ұпай жинау	набрать балл, очки	to score
айналу	кружиться	to whirl, spin, go round
САЯХАТ, ТУРИЗМ	ПУТЕШЕСТВИЕ, ТУРИЗМ	TRAVELLING, TOURISM
турист	турист	tourist
кету	отъезд	departure
келу	приезд	arrival
автокөлік	автомобиль	car
тас жол	шоссе	highway/road

жол	дорога	road
теміржол	железная дорога	railway
аялдама	остановка	bus stop
билет	билет	return, round ticket
экскурсия	экскурсия	excursion
карта	карта	map
қаланың жоспары	план города	plan
бағдар	ориентир, направление	reference, guideline, orientator
сапар шегу, саяхаттау	путешествие	travelling
саяхатшы	путешественник	traveller
қыдыру	путешествовать, прогулять	to travel, shirk
пойызға билет сатып алу	купить (взять, брать) билет на поезд	to buy ticket to train
ұшаққа отыру	сесть на самолет	to get on a train/take a plane/catch a bus
күту	ждать	to wait for
рейске үлгеру	успевать	to catch the train
ұшып келу	прилететь куда?	to arrive (by air)(where)?
ұшып кету	улетать – улететь куда?	to fly (away) (where)?
қону	приземлиться	to land
сапар шегу	путешествовать куда?	to travel (where)?
жаяу жүру	идти (пешком)	to walk
жүзу	плыть куда?	to float (where)?
ұшу	лететь куда?	to go/travel by plane (where)?

РАБОТА, WORK ЖҰМЫС

ЕҢБЕК, ҚЫЗМЕТ САЛАСЫ	ОТРАСЛЬ ТРУДА И РАБОТЫ	EMPLOYMENT
жұмыс	работа	job
міндет	обязанность	service
жұмыссыз	безработный	unemployed
жұмыссыздық	безработица	unemployment
өндіріс	производство	manufacture
құрылыс	строительство	building
дәрігерлік қызмет	медицинское обслуживание	health service
зауыт, фабрика	завод, фабрика	plant, factory
станция	станция	station
электростанция	электростанция	power station
өнеркәсіп	промышленность, производство	industry, production, manufacture
ауыл шаруашылығы	сельское хозяйство	agriculture
кәсіпорын	предприятие	enterprise
компания	компания	company
филиал	филиал	branch (office)
мұнай ажырататын зауыт	нефтеобработывающий завод	oil refinery

---

МАМАНДЫҚ

жұмысшы
механик
жүргізуші
инженер
заңгер
аудармашы
елші
маман
музыкант
әнші
сазгер
құрылысшы
балықшы
жүргізуші
сатушы
даяшы
темір ұстасы
кәсіп
іс
еңбек
журналист
тарихшы

ПРОФЕССИЯ

рабочий
механик
водитель
инженер
юрист
переводчик
посол
специалист
музыкант
певец
композитор
строитель
рыбак
шофер
продавец
официант
слесарь
ремесло
дело
труд
журналист
историк

PROFESSION

worker
mechanic
driver
engineer
lawyer
translator, interpreter
ambassador
expert
musician
singer inger
composer
builder
fisherman
driver
shop assistant seller
waiter
locksmith, mechanic
craft
business
work, labour
juornalist, pressman
historian

ҚҰРАЛДАР, ЖАБДЫҚТАР

құрал-сайман
балға
балта
орақ
шеге
егеу
сүргі
тескіш
бұрғы
бұранда

**ИНСТРУМЕНТЫ,
ОБОРУДОВАНИЕ**

инструмент
молоток
топор
серп
гвоздь
напильник
рубанок
сверло
дрель
отвертка

TOOLING

instrument
hammer
axe
sickle
nail
file
plane
drill
drill-brace
screw-driver

**СВЯЗЬ, ТРАНСПОРТ, COMMUNICATION, TRANSPORT
БАЙЛАНЫС, КӨЛІК**

ПОШТА, ТЕЛЕФОН

мекенжай
пошта бөлімі
ғаламтор
индекс
хат тасушы

ПОЧТА, ТЕЛЕФОН

адрес
почтовое отделение
интернет
индекс
почтальон

POST-OFFICE, TELEPHONE

address
post office,
internet
index
postman

абонент	абонент	telephone subscriber
каталог	каталог	catalogue
хат	письмо	correspondence
хатқалта	конверт	envelope
бандероль	бандероль	parcel
аударым	перевод	postal (money) order
жеделхат	телеграмма	telegram
сәлемдеме	посылка	parcel, sending
телеграф	телеграф	telegraph
жұмыс телефоны	рабочий телефон	office phone
үй телефоны	домашний телефон	home phone
телефон анықтамасы	телефонный справочник	white/yellow pages
ашықхат	открытка	postcard
код	код	code
тапсырыс	заказ	order
факс	факс	fax
пошта жәшігі	почтовый ящик	letter box
байланыс	связь	communication
алушы	получатель	addressee, recipient
жіберуші	отправитель	sender
халықаралық сөйлесу	международный разговор	international call
құжаттар, баспа өнімдері	документы, печатная продукция	document
газет	газета	newspaper, paper
журнал	журнал	magazine, journal
хат	письмо	letter
марка	марка	stamp

ТЕМІРЖОЛ

ЖЕЛЕЗНАЯ ДОРОГА

RAILWAY

платформа	платформа	platform
пойыз	пойыз	train
электровоз	электровоз	electric locomotive
жолаушы	пассажир	passenger
вагон	вагон	wagon
бақылаушы	контролер	controller
жүк тасушы	носильщик	porter/carrier/baggage-man
жолсерік	проводник	conductor
анықтама бюросы	справочное бюро	inquiry office, information desk
теміржол станциясы	железнодорожная станция	railway station, railroad station
жолаушы пойызы	пассажирский поезд	passenger train
жүрдек пойыз	скорый поезд	commuter train
қала сырты пойызы	пригородный поезд	suburban train
жүк пойызы	грузовой поезд	freight train, freight-car
темір жол билеті	железнодорожный билет	railway ticket
жатын вагон	спальный вагон	sleeping car
купе	купе	compartment
ресторан-вагон	вагон ресторан	dining-car

жоғарғы, төменгі сөре	верхняя, нижняя полка	upper, lower berth
кетуі	отправление	departure
келуі	прибытие	arrival
ауысым	пересадка	transfer to another line

ӘУЕ КӨЛІГІ

АВИАТРАНСПОРТ

AIR TRANSPORT

ұшақ	самолет	самолет
әуежай	аэропорт	airport
әуевокзал	аэровокзал	air terminal
рейс	рейс	flight
тіркеу	регистрация	registration
ұшқыш	летчик	pilot
экипаж	экипаж	crew
аспансерік	стюардесса	stewardess/flight attendant
ұшу	полет	flight
ұшақтың бөлшектері	детали самолета	plane, spare part
ұшақ қанаты	крыло самолета	wing, plane wing
ұшақ құйрығы	хвост самолета	plane's tail
ұшақтың дөңгелегі	шасси	chassis
пилоттар кабинасы	кабина пилота	cabin/cockpit
автокөлік	автомобильный транспорт	motor transport
автокөлік	автомобиль	car
автобус	автобус	bus
жол	дорога	road
көпір	мост	bridge
бағдаршам	светофор	traffic lights
жүк таситын машина	грузовик	truck, lorry
жол қиылысы	перекресток дорог	crossroads
жол қозғалысы	дорожное движение	traffic
жол белгісі	дорожный знак	road sign
жүргіншілер өтетін жер	пешеходный переход	pedestrian
әйнек тазалағыш	стеклоочистители	windscreen wiper
жүксалғыш	багажник	boot
сигнал	сигнал	signal
қозғалтқыш	двигатель	engine/motor
автоқызмет	автосервис	autoservice center
май құю станциясы	заправочная станция	fuel station
көлік жуу	мойка автомобилей	car wash

СУ КӨЛІГІ

ВОДНЫЙ ТРАНСПОРТ

WATER TRANSPORT

кеме	корабль	ship/vessel/liner
қайық	лодка	boat

ҚАЛА

КӨШЕЛЕР, АЛАҢДАР

даңғыл
алаң
тротуар, асфальт
үлкен қала, мегаполис
шағын қала
троллейбус
трамвай
метро
такси
кондуктор
орын
автотұрақ
маршрут
жол жүру билеті
жолақы
кептеліс

УЛИЦЫ, ПЛОЩАДИ

проспект
площадь
тротуар, асфальт
большой город
маленький город
троллейбус
трамвай
метро
такси
кондуктор
место
автостоянка
маршрут
проездной билет
плата за проезд
пробка

STREETS, SQUARES

avenue
square
sidewalk, asphalt
city
town
trolley bus
tram/tramway
subway, underground
taxi
conductor
place
parking
route
season ticket
money for journey
cork (matenal),
stopper (bottle),
plug (technical)

ӘЛЕУМЕТТІК-МӘДЕНИ
ЖӘНЕ ТҰРМЫСТЫҚ
МЕКЕМЕЛЕР

бар
клуб
қонақүй
сұлулық салоны
монша

СОЦИАЛЬНО-
КУЛЬТУРНЫЕ И БЫТОВЫЕ
УЧРЕЖДЕНИЯ

бар
клуб
гостиница
салон красоты
баня

SOCIO-CULTURAL AND
CONSUMER SERVICE
CENTERS

bar
club
hotel
beauty salon
bathhouse, sauna

САУДА

баға
сатушы
сатып алушы
дүкен
супермаркет
базар
шаштараз

тауар
сұраныс
ұсыныс
тұрмыстық қызмет көрсету
орталығы
киім тазалау
аяқкиім жөндеу
сату
әкелу

ТОРГОВЛЯ

цена
продавец
покупатель
магазин
супермаркет
рынок
парикмахерская

товар
спрос
предложение
центр бытовых услуг

химчистка
ремонт обуви
продавать
привести, принести

TRADE, COMMERCE

price
shop assistant
customer
shop
supermarket
market
hairdressing saloon,
barbershop
good(s)
demand (for)
offer
personal services center

dry-cleaning
shoe repair shop
to sell
to bring

ТҰРҒЫЛЫҚТЫ ЖЕРІ МЕН ЖҰМЫС ОРНЫ	МЕСТО ПРОЖИВАНИЯ И РАБОТЫ	RESIDENCE AND PLACE OF WORK
ықшамаудан	район	region, microdistrict
ескерткіш	памятник	monument
үй	дом	house
корпус	корпус	building
вокзал	вокзал	railroad station
станция	станция	station
пошта	почта	post office
емхана	поликлиника	clinic
қонақүй	гостиница	hotel
сарай	дворец	palace
мешіт	мечеть	mosque
галерея	галерея	gallery
консерватория	консерватория	conservatory
театр	театр	theatre
цирк	цирк	circus
хайуанаттар бағы	зоопарк	zoo
саябақ	парк	park
бақ	сад	garden
дүңгіршек	киоск	kiosk
дәмхана	кафе	cafe
мейрамхана	ресторан	restaurant
жатақхана	общежитие	hostel
гимназия	гимназия	gymnasium
мектеп	школа	school
фирма	фирма	firm
әмбебап дүкен	универмаг	department store

ОБЩЕНИЕ, COMMUNICATION ҚАТЫСЫМ

АҚПАРАТ	ИНФОРМАЦИЯ	INFORMATION
радио	радио	radio
хабар	передача	programme
жаңалық	новость	news
хабарлама	сообщение	message
жазба	записка	note
өтініш	заявление	application
жоспар	план	plan
мақала	статья	article
марка	марка	stamp
шындық	правда	truth
жалған	ложь	lie
ана тілі	родной язык	mother-tongue
жауап	ответ	answer

көмек	помощь	help
акцент	акцент	accent
диалект	диалект	dialect
сұхбат	интервью	interview
талап	требование	requirement
айтыс	дискуссия	discussion
пікір	мнение	assertion, confirmation
қабылдау	прием	reception
қонақ	гость	guest
сәлемдесу	приветствие	greeting
танысу	знакомство	acquaintance
жылы қарсы алу	теплый прием	warm, hearty, cordial welcome
қол алысу	рукопожатие	hand shake
шақыру	приглашение	invitation
құттықтау	поздравление	congratulation
күту	ожидание	waiting
этикетті бұзу, жазалау	нарушение этикета, наказание	breach of the etiquette

ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС ӘДЕБИ	ЭТИКЕТ	ETIQUETTE
Ертеңге дейін	До завтра!	See you tomorrow!
Әзірге	Пока!	Bye-bye!
Өзіңізді қалай сезінесіз?	Как вы себя чувствуете?	How are you?
Ештеңе емес, алаңдамаңыз	Ничего, не беспокойтесь	Don't worry.
Кешіріңіз, сіз білесіз бе?	Извините, вы не знаете ...?	Sorry, don't you know...?
ғафу етіңіз	простите	excuse me
Мерекеңізбен!	С праздником!	Congratulations!
этикет	этикет	etiquette
кешірім сұрау	просить прощение	to apologize, to ask one's pardon
әріптес	коллега	colleague
Қайырлы таң!	Доброе утро!	Good morning!
Қайырлы кеш!	Добрый вечер!	Good evening!
Сәлем	Привет!	Hi!
менің атым ...	меня зовут ...	my name is ...
менің фамилиям ...	моя фамилия ...	my surname is
Қалыңыз қалай?	Как дела?	How are you?
Денсаулығыңыз қалай?	Как (ваше) здоровье?	How are you?
Сізді көргеніме қуаныштымын	Рад вас видеть	Glad to see you
Кешіріңіз	Извините (ин.)	Pardon, excuse me
Рақмет	Спасибо	Thank you!
Туған күніңмен!	С днем рождения!	Happy birthday!
Алло!	Алло!	Hallo!
Жақсылық тілеймін!	Всего хорошего!	All the best!
Бәрі жақсы болсын!	Всего доброго!	Have a nice day!
Мырзалар!	Господа!	Dear gentlemen!

Асқаров мырза!	Господин Аскаров!	Mr. Askarov!
Гүлжан ханым!	Госпожа Гульжан!	Miss Gulzhan!
Қымбатты дос!	Дорогой друг!	Dear friend!
Қымбатты достар!	Дорогие друзья!	Dear friends!
Қымбатты Айнұр Рахманқызы!	Дорогая Айнур Рахмановна!	Dear Ainur Rakhmanovna!
Достар!	Друзья!	Dear Friends!
Әріптестер!	Коллеги!	Colleagues!
Құрметті әріптестер!	Уважаемые коллеги!	Dear colleagues!
Өте қуаныштымын!	Очень рад(а)!	I'm glad to...
Құрметті қонақтар!	Уважаемые гости!	Dear guests!
Қыздар!	Девушки!	Dear ladies!
айналайын	милая/милый (найболее употребительная форма вежливости и одновременно ласкового обращения старших по возрасту к младшим)	Dear
Жеңгей!	форма вежливого обращения к женщине	madam!
жерлес	земляк	countryman
Жігіттер!	Парни! Ребята!	Guys!
Тыңдаңызшы	Послушайте	Look here
Халайық	Люди	Dear people!
Ханымдар мен мырзалар!	Дамы и господа!	Ladies and gentlemen!
Біз құптаймыз.	Мы согласны.	We agree
Мен құптаймын.	Я согласен/согласна.	I agree
әрине	конечно, безусловно	of course
иә	да	yes
Иә, бұл мен	Да, это я	Yes, it's me
жарайды	ладно	well! all right
жақсы	хорошо	all right
Жарайды, әрине.	Да, конечно.	Yes, of course
мүмкін	возможно	maybe
өте жақсы	очень хорошо	very good
Біз қарсы емеспіз.	Мы не возражаем.	We don't mind
Иә, мейліңіз.	Да, пожалуйста.	Yes, please
Мен қарсы емеспін.	Я не возражаю.	No, you do not
жоққа шығару	отрицание	negation
болмайды	нельзя	It is impossible.
Жоқ, рақмет.	Нет, спасибо.	No, thank you.
Біз келіспейміз.	Мы не согласны.	We don't agree (with)...
Білмейміз.	Не знаем.	We do not know.
Бұл менің қолымнан келмейді.	Это не в моих силах.	It is not quite possible do this.
Құптамаймын.	Не поддерживаю.	I don't support.
Бұл мүмкін емес.	Это невозможно.	It's impossible.

ҚОШТАСУ

Аман - сау бол!
Ал, сау бол!
Сау болыңыз!
Қош бол!
Сәлем айт!

ПРОЩАНИЕ

До свидания!
Ну, пока!
До свидания!
Прощай!
Передай привет!

FAREWELL

See you!
Bye, bye
Good bye!
Farwell
Say hello to, best regards to!

ӨТІНІШ

Кіруге бола ма?
Әпере салыңызшы
Есікті жабыңызшы
Түсіндіріңізші
Айналайын, көмектесіңізші
Айып етпеңіз
Мұнда әкеліңізші
Өзіңіз алыңызшы
Сізден өтінемін

ПРОСЬБА

Можно войти?
Подайте, пожалуйста
Закройте дверь, пожалуйста
Объясните, пожалуйста
Помогите, пожалуйста
Прошу прощения
Принесите
Сами возьмите, пожалуйста
Прошу вас

REQUEST

May i come in?
Could you pass it to me?
Could you close the door?
Could you explain, to me?
Please, help me
Excuse me
Could you bring it here?
Help yourself, please
Could you do a favour?

**ГОСУДАРСТВО, STATE
МЕМЛЕКЕТ****МЕМЛЕКЕТ**

отан
республика
халық
президент
ел
астана
ту
елтаңба
әнұран
заң
полиция
сот
демократия
аумақ
шекара
тұрғын
азамат
азаматтық
ұлт
елшілік
халықаралық
үкімет
парламент
депутат

ГОСУДАРСТВО

родина
республика
народ
президент
страна
столица
флаг
герб
гимн
закон
полиция
суд
демократия
территория
граница
население
гражданин
гражданство
национальность
посольство
международный
правительство
парламент
депутат

STATE

motherland
republic
people
president
country
capital
flag
coat of arms
hymn
law
police
court
democracy
territory
frontier/border
population
citizen
citizenship
nationality
embassy
international
government
parliament
deputy

мемлекеттік	государственный	governmental
ұлттық	национальный	national
халықтық	народный	national
шетелдік	иностранный	foreign

СЫРТҚЫ САЯСАТ	ВНЕШНЯЯ ПОЛИТИКА	FOREIGN POLICY
сыртқы саясат	внешняя политика	external policy
шарт	договор	agreement, contract
мәмілегерлік	дипломатия	diplomacy
келіссөз	переговоры	negotiations
Ата заң	Конституция	Constitution
бап	статья	article
кәсіподақ	профсоюз	trade union
құрылтай	съезд	congress, convention
конференция	конференция	conference
сайлау	выборы	election
дауыс беру	голосовать	to vote for
салу	бросить, положить	to drop into

ЭКОНОМИКА	ЭКОНОМИКА	ECONOMY
бюджет	бюджет	budget
ақша	деньги	money
банк	банк	bank
байлық	богатство	wealth
қаржы	финанс	finance
салық	налог	tax
келісімшарт	контракт	contract
тегін	бесплатно	free of charge
қарыз	долг	debt
кеден	таможня	customs
несие	кредит	loan
құн	стоимость	cost, prise
нарық	рынок	market

МЕДИЦИНА, MEDICINE

МЕДИЦИНА

САЛАУАТТЫ ӨМІР САЛТЫ, ӨМІРЛІК АДАМГЕРШІЛІК ҚҰНДЫЛЫҚТАР	ЗДОРОВЫЙ ОБРАЗ ЖИЗНИ, ЖИЗНЕННО- ПРАВСТВЕННЫЕ ЦЕННОСТИ	HEALTHY LIFE-STYLE, MORAL AND ETHICAL VALUES
тазалық	гигиена	hygiene
аурудың алдын алу	профилактика заболеваний	disease prevention
қоршаған ортаны қорғау	защита окружающей среды	environment protection
денсаулыққа зиян	вред для здоровья	health harm
темекі шегу	курение	smoking

ішімдік	спиртної напиток	alcohol beverage
ішімдікпен күрес	борьба с алкоголизмом	campaign to curb alcoholism
нашақорлық	наркомания	drug addict
ластану	загрязнение	contamination
емдеу	лечение	treatment
терапия	терапия	therapy
операция	операция	operation
дәрі егу	укол	injection
дәрі	лекарство	drug, medicine
гипс	гипс	gypsum
пластырь	пластырь	plaster
жағатын май	мазь	ointment
дәріхана	аптека	drug store, chemist's
рецепт	рецепт	prescription
жансыздандыру	анестезия	anesthesia
жансақтау бөлімі	реанимация	resuscitation department
тұмау	простуда	influenza, flu
жарақат	травма	injury
сынық	перелом	fracture
күйік	ожог	burn
жара	рана	wound
инфекция	инфекция	infection e
жұқпалы ауру	инфекционное заболевание	infectious disease
аллергия	аллергия	allergy
соқырішек	аппендицит	appendicitis
психикалық аурулар	психические заболевания	mental disease
невралгия	невралгия	neuralgia
жүрек ауруы	сердечное заболевание	heart disease
ревматизм	ревматизм	rheumatism
өкпенің қабынуы	пневмония	pneumonia
венерологиялық аурулар	венерическая болезнь	veneral disease
мерез	сифилис	syphilis
қатерлі ісік	рак	cancer
бас ауру	головная боль	headache
тіс ауру	зубная боль	toothache
құлақ ауру	боль в ухе	earache
ауру белгілері	симптомы	symptoms
қан қысымы	кровяное давление	blood pressure
жөтел	кашель	cough
іш өту	понос	diarrhea
жоғары қызу	повышенная температура	high temperature, fever
қызуы көтерілу	повышение температуры	rise in temperature
түшкіру	чихать	to sneeze
жөтелу	кашлять	cough
дәрі ішу	принимать лекарство	to take medicine
басы айналу	головокружение	dizziness
терлеу	потение	sweating

жүрегі айну	тошната	nausea
жедел жәрдем	скорая помощь	ambulance
аурухана	больница	hospital
дәрігер	врач	doctor
оташы	хирург	surgeon
психиатр	психиатр	psychiatrist
тіс дәрігері	зубной врач	dentist
көз дәрігері	окулист	oculist/ophthalmologist
мейірбике	медсестра	nurse
науқас, пациент	больной, пациент	patient
қан сараптамасы	анализ крови	blood test/blood examination
зәр сараптамасы	анализ мочи	urine analysis
суық тию	простудиться	to catch cold
емделу	лечиться	to cure oneself
жазылу	заживать	to recover from sick ness, diseg
әлсіреу	слабеть	to weaken
жату	лежать	to be ill in bed
ауырады (тамақ, тіс, іш, бас)	болит (горло, зуб, живот, голова)	to have a sore throat, headache, toothache, stomachache
дәрігер шақыру	вызвать врача	to call a doctor
ауырып қалу	заболеть (ант.)	to fall ill
сауығу	выздороветь	to recover completely
сіндыру (аяғын сіндырып алу)	сломать (ногу)	to break smb's leg
ине салу	делать укол	to give smb. an injection
дәрі жазып беру	выписать лекарство	to prescribe a medicine, drue
тамызу	капать	to drop
(құрылғыға, рентгенге, ...)	сделать снимок	to take radiograph X-ray
түсіру		

ГЛАГОЛЫ, VERBS ЕТІСТІКТЕР

қозғалу	двигаться	to move
сілкілеу	трясти	to shake
шайқалу	раскачиваться	to swing
еңбектеу	ползти	to creep/ crawl
айналу	вращаться	to revolve, rotate
көтеру	поднять	to rise
құлау	упасть	to fall
түсіру	опустить	to descend
төмен түсу	спуститься	to go/come down
жүгіру	бежать	to run

асығу	спешить	to be in a hurry, make haste
ізіне түсу	преследовать	to persecution
қашу	убежать	to run away
қуу	гнать	to drive
ұстап алу	схватить	to snatch, seize, catch hold
қиылысу	пересекать	to cross
кесіп өту	перейти	to run into
оралу	вернуться	to return, go back
жету	достичь, дойти	to reach
жылжу	продвигаться	to move
сүңгу	нырять	to dive
тоқтау	остановиться	to stay at
ағу	течь	to flow, run
бату	тонуть	to sink
ескек есу	грести	to row
қиып өту	пересечь	to cross
ілесу	следовать	to follow
бұрылу	повернуться	to turn to the right
батып кетпеу	не тонуть	to not to sink
болу	быть	to be
қатысу	присутствовать	to be present
жинау	собрать	to gather, pick up
ұстап қалу	удержать	to hold on
ие болу	владеть	to own
босату	освободить	to evacuate
керек ету	нуждаться	to need
талап ету	требовать	to demand
қажет болу	быть необходимым	to be necessary
толтыру	наполнить	to accumulate
жою	устранить	to remove, eliminate
жоғалту	терять	to lose
қысқарту	сократить	to shorten
сақтау	хранить	to preservation
қалу	остаться	to remain, stay
отыру	сидеть	to sit
жату	лежать	to lie
тұру	стоять	to stand
салып қою	класть	to lay, put down
араластыру	перемешать	to stir
ілу, ілініп тұру	повесить, висеть	to hung
мекенжайын анықтау	определить местонахождение	to bearing
өмір сүру	жить	to live
туу	родить	to give a birth
демалу	отдыхать	to rest, have a rest
жұмысқа кірісу	приступить к работе	to get a job
төлеу	платить	to pay
ақша жұмсау	тратить	to spend

жинау	копить	to save up, put by
босату	уволить	to discharge/dissmis
үнемдеу	экономить	to economize
тамақ дайындау	готовить еду	to cook
пісіру	печь	to bake
қуыру	жарить	to fry, roast, broil, grill
тістеу	кусать	to bite
жұту	глотать	to swallow
қайнау	кипеть	to boil
шайнау	жевать	to chew
тамақтандыру	кормить	to feed
шөлдеу	испытывать жажду	to be thirsty
киіну	одеваться	to dress
кигізу	одеть	to put on
жуу	стирать	to wash
үтіктеу	гладить	to iron
тапсырыс беру	заказать	to order
ұйықтау	ложится спать	to go to bed
ұйқыдан ояну	проснуться	to wake up
төсектен тұру	вставать из постели	to get up
тіс тазалау	чистить зубы	to brush, clean one's teeth
жуыну	умываться	to wash
қырыну	бриться	to shave
баяну	краситься	to make up
ояту	будить	to wakesmb up
сүртінү	вытираться	to wipe, dry oneself
шаш сәндеу	делать прическу	to do, style hair

СЕЗІМ ЕТІСТІКТЕРІ

ГЛАГОЛЫ ЧУВСТВ

VERBS OF FEELINGS

жақсы көру	любить	to love
ұнату	симпатизировать	to like
құрметтеу	почитать	to prefer
бағалау	ценить	to appreciate
мақтау	хвалить	to praise
жек көру	ненавидеть	to hate
ренжіту	обидеть	to hurt, wound smb's feelings, offend
қызғану	завидовать, ревновать	to envy
күлу	смеяться	to laugh
айғайлау	кричать	to shout
қуану	радоваться	to be glad
көңілдену	веселиться	to enjoy oneself, make merry
шаршау	уставать	to get tired
шыдау	терпеть	to bear
қорқу	бояться	to scare
мақтаныш ету	гордиться	to be proud of
мақтану	хвастаться	to boast (of)

сену	верить	to trust (in), have faith (in)
қамқор болу	заботиться	to take care (of), look (after)
жалқаулану	лениться	to be lazy
намысына тию	оскорбить	to insult
сезіне білу	чувствовать	to feel, have a sensation
іздеу	искать	to search
тауып алу	найти	to discover/find
тексеру	проверить	to check up
жөндеу	ремонтировать	to repair
бақылау	контролировать	to control
сақтау	сохранить	to look, retrieve, search, seek
көшіру	копировать	to copy
жою	удалить	to delete
қарайту	выделить	to extract
басып шығару	печатать	to print
жабу, ашу	закрывать, открывать	to close, open
ауыстыру	сменить	to replace
қайта ат қою	переименовать	to rename REN
айналдыру	преобразовать	to transform
алмастыру	заменить	to substitute
пайдалану	использовать	to use
қолдану	применить	to apply
түсіріп алу	уронить	to drop
тастау	бросить	to throw
біріктіру	соединить	to join
бекіту	закрепить	to fasten
байлау	привязать	to hook, tie
бұрандамен бұрау (ұстату)	прикрутить (гайкой)	to screw on
әңгімелесу	беседовать	to talk
көмектесу	помочь	to help
алу – беру	брать, давать	to taking, giving
жалға алу, беру	давать, брать в аренду	to hire, rent
қабылдап алу	принимать	to accept
қарызға алу	брать взаймы	to borrow
жалдау	нанять	to hire, rent
қорғану	защищаться	to defend, protect
қорғау	защитить	to defend, protect
күрес нәтижесі	результат борьбы	to result of the struggle
жеңу	победить	to win
соғыстағы операциялар	операции на войне	to war actions
ату	стрелять	to shoot
жаралау	ранить	to wound
өлтіру	убить	to kill/murder

АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫНА ҚАТЫСТЫ	СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО	AGRICULTURE
шөп шабу	косить	to mow
егін егу	сеять	to sow
суғару	поливать	to water
егін жинау	убирать	to harvest
жер жырту	распахивать землю	to load
жеткізу	доставить	to deliver
қамтамасыз ету	обеспечить	to provide/supply (with)
сұрау	спросить	to ask
жазу	писать	to write
беру	давать, предоставить	to give
жіберу	отправить	to send
қол қою	подписать	to sign
дайындап қою, дайындау	приготовить, готовить	to prepare
толықтыру	дополнить	to add to
толтыру	заполнить	to fill in, out
ұсыну	предложить	to offer
тігу	подшить, прошнуровать	to string, tie together
түзету	исправить	to correct

ҚЫЛМЫС	ПРЕСТУПЛЕНИЕ	CRIME
қылмыс	преступление	crime
қылмыскер	преступник	criminal
айыппұл	штраф	fine
түрме	тюрьма	prison
сұрау	допрашивать	to examine, interrogate, question
жауап беру	отвечать	to answer
сұрақ қою	задавать вопрос	ask, question, inquire
іздеу	искать	to keep after (the criminal)
ұрлау	воровать	to steal

КОММУНИКАЦИЯ	КОММУНИКАЦИЯ	COMMUNICATION
айту, сөйлеу	говорить	to speak
өте маңызды	очень важный	very important
жасанды	искусственный	man made, artificial
минимум, ең аз	минимум	minimum
максимум, ең көп	максимум	maximum
жаңашыл	новатор	innovator, pioneer
қолайлы	удобный	convenient, comfortable
сирек	редкий	rare
жиі	частый	frequent
қысқа	краткий	short
ежелгі	древний	ancient

қазіргі	современный	modern
кездейсоқ	случайный	casual, accidental
қабілетті	способный	capable
шешен	оратор	orator
алғыр	хваткий (сильный)	smart, guick, skillful
зерек	способный	gifted, a capable
аңқау	наивный	naive
алаңғасар	рассеянный, невнимательный	absent-minded
үлгілі	образцовый	model/exemplary
ұқыпты, құнтты	бережливый	thrifty, economical
әдепті, сыпайы	деликатный	tactful
білімді	образованный	educated
мәдениетті	культурный	cultural
тәжірибелі	опытный	experienced
беделді	авторитетный	authoritative
белсенді	активный	active
ақылды	разумный	reasonable, sensibce
адал	честный	honest
әділ	справедливый	fair, just
қайырымды, мейірімді	добрый	kind
қатыгез	жестокий	cruel
қонақжай	гостеприимный	hospitable
сараң	жадный	greedy
жалқау, еріншек	ленивый	lazy
салақ	неряха	careless, untidy
ұрысқақ	ворчливый	grumbling
бәлеқор	скандальный	scandalous
шыдамды	терпеливый	patient
қызық	интересный	interesting
жаман	плохой	bad
бағалы	ценный	valuable
көңілсіз	скучный	boring
сүйкімсіз	неприятный	unpleasant
қорқынышты, ызғарлы	страшный	terrible
күшті	сильный	strong
толық	полный	plump
семіз	жирный	fat
арық	худощавый	thin
сау	здоровый	healthy
әлсіз	слабый	weak
ұйқышыл	сонливый	sleepy
бай	богатый	rich
кедей	бедный	poor
жас	молодой	young
кіші	младший	little
үлкен	старший	elder, senior

ересек	взрослый	adult, grown up
қарт	старый	old
бойдақ	неженатый, незамужняя	unmarried
тұрмыс құрған	замужняя, женатый	married
отбасылы	семейный	family man
қолайсыз	неудобный	inconvenient, uncomfortable
таза	чистый	clean
кір	грязный	dirty
күрделі	сложный	compound
қарапайым	простой	simple
жеңіл	легкий	easy
ұқсас	похожий	like, similar
сапалы	качественный	qualitative
қиын	тяжело	hard, difficult
жасанды	искусственный	artificial
бос	пустой	empty
қажетті	необходимый	necessary
сәйкестік	соответствие	correspondence
нақты	конкретный	right, correct
дәл	точный	exact
арзан	дешевый	cheap
қымбат	дорогой	costly, expensive
пайдалы	полезный	useful, helpful
зиянсыз	безвредный	harmless
зиянды	вредный	harmful
басты	главное (свойство)	main
күнделікті	ежедневный	daily
өзекті	актуальный	actual
төмен	низкий	low
жоғары	высший	higher
мазасыз	беспокойный	anxious
салмақты	серьезный	serious
қайғылы	печальный	sad
тосын	внезапный	suddenly
ауызша	устно	oral description
жазбаша	письменно	written description
батыл	смелый	gallant decision
жедел	срочный	urgent
соңғы	последний	last
ауыр	трудный	difficult task
жеңіл	легкий	easy
сары	желтый	yellow
жасыл	зеленый	green
қара	черный	black
ақ	белый	white
ашық	светлый	light
қоңыр	коричневый	brown

қызыл	красный	red
көк	синий	huge, blue
ұзын	длинный	long
биік	высокий	high, tall
алыс	далекий	far
жақын	близкий	near
ірі	крупный	large, coarse
жұқа	тонкий	thin
қалың	толстый	thick
қисық	кривой	curve
түзу, тура	прямой	straight
кішкентай	маленький	small, little
үлкен	большой	large
ыстық	горячий	hot
жылы	теплый	warm
суық	холодный	cold
салқын	прохладный	cool
қатты	твердый	solid
жұмсақ	мягкий	soft
ащы	горький	bitter
тыныш	тихий	quiet
шулы	шумный	noisy
сәнді	модный	fashionable
әдемі	красивый	beautiful
спорттық	спортивный	sporty
жазғы	летний	summer
қысқы	зимний	winter
тар	узкий	tight
кең	широкий	wide
қуырылған	жареный	fried
жаңа дайындалған	свежий	fresh
қою шай	крепкий чай	strong tea
лас	грязный	dirty
аласа	низкий	low
ауыр	тяжелый	heavy
сол	левый	left
оң	правый	right
алыс	далёкий	far distant
қатты	громкий	resounding speech
дөрекі	грубый	rude, coarse speech
ақымақ	бестолковый	stupid

САН ЕСІМ

нөл	ноль	zero
бір	один	one
екі	два	two
үш	три	three
төрт	четыре	four
бес	пять	five
алты	шесть	six
жеті	семь	seven
сегіз	восемь	eight
тоғыз	девять	nine
он	десять	ten
он бір	одиннадцать	eleven
он екі	двенадцать	twelve
он үш	тринадцать	thirteen
он төрт	четырнадцать	fourteen
он бес	пятнадцать	fifteen
он алты	шестнадцать	sixteen
он жеті	семнадцать	seventeen
он сегіз	восемнадцать	eighteen
он тоғыз	девятнадцать	nineteen
жиырма	двадцать	twenty
жиырма бір	двадцать один	twenty one
жиырма екі	двадцать два	twenty two
жиырма үш	двадцать три	twenty three
жиырма төрт	двадцать четыре	twenty four
жиырма бес	двадцать пять	twenty five
жиырма алты	двадцать шесть	twenty six
жиырма жеті	двадцать семь	twenty seven
жиырма сегіз	двадцать восемь	twenty eight
жиырма тоғыз	двадцать девять	twenty nine
отыз	тридцать	thirty
қырық	сорок	forty
елу	пятьдесят	fifty
алпыс	шестьдесят	sixty
жетпіс	семьдесят	seventy
сексен	восемьдесят	eighty
тоқсан	девяносто	ninety
жүз	сто	one hundred/ a hundred
жүз бір	сто один	one hundred and one
екі жүз	двести	two hundred
үш жүз	триста	three hundred
үш жүз елу бес	триста пятьдесят пять	three hundred and five
мың	тысяча	one thousand

мың бір	одна тысяча один	one thousand and one
үш мың бес	три тысячи пять	three thousand and five
бес мың үш	пять тысяч три	five thousand and three
бірінші	первый	the first
екінші	второй	the second
үшінші	третий	the third
төртінші	четвертый	the fourth
бесінші	пятый	the fifth
алтыншы	шестой	the sixth
жетінші	седьмой	the seventh
сегізінші	восьмой	the eighth
тоғызыншы	девятый	the ninth
оныншы	десятый	the tenth
біреу	одно	one
екеу	двое	two
үшеу	трое	three
төртеу	четверо	four
бесеу	пятеро	five
алтау	шестеро	six
жетеу	семеро	seven

МЕСТОИМЕНЯ, PRONOUNS

ЕСІМДІКТЕР

ЖІКТЕУ ЕСІМДІГІ	ЛИЧНОЕ МЕСТОИМЕНИЕ	PERSONAL PRONOUNS
мен	я	I
сен	ты	you
сіз	вы	you
ол	он, она	he/she
біз(дер)	мы	we
сендер	вы	you
сіздер	вы	you
олар	они	they
менікі	мой	my
сенікі	твой	your
сіздікі	ваш	yours
біздікі	наш	ours
оныкі	его	his, her
олардың	их	their
өзімнің	свой	my
әкемнің	(дом) отца	father's

СІЛТЕУ ЕСІМДІГІ	УКАЗАТЕЛЬНОЕ МЕСТОИМЕНИЕ	DEMONSTRATIVE PRONOUNS
бұл	это	this
сол	тот	that
осы	этот	that/this/it
анау, ана, эне, энеки	тот	that
мынау, мына, міне	этот	this
СҰРАУ ЕСІМДІГІ	ВОПРОСИТЕЛЬНОЕ МЕСТОИМЕНИЕ	INTERROGATIVE PRONOUNS
кім?	кто?	Who ?
не? немене?	что?	What?
қай?	который?	Which?
қандай?	какой?	Which?
қанша? неше?	сколько?	How many, How much?
нешінші?	который раз?	Which time?
қайда?	куда?	Where?
қайдан?	откуда?	Where ...from?
қалай?	как?	How?
қашан?	когда?	When?
ӨЗДІК ЕСІМДІГІ	ВОЗВРАТНОЕ МЕСТОИМЕНИЕ	REFLEXIVE PRONOUNS
өзім	Я сам	myself
өзің	ты сам	yourself
өзіңіз	вы сами	yourself
өзі	он сам	himself
өз	сам	oneself/himself/herself
өзіміз	мы сами	ourselves
өздерің	вы сами	yourselves
өздеріңіз	вы сами	yourselves
БЕЛГІСІЗДІК ЕСІМДІГІ	НЕОПРЕДЕЛЕННОЕ МЕСТОИМЕНИЕ	INDEFINITE PRONOUNS
бір, біреу	кто-то	somebody, anybody
бірдеңе (бірдеме)	что-то	something, anything
БОЛЫМСЫЗДЫҚ ЕСІМДІГІ	ОТРИЦАТЕЛЬНОЕ МЕСТОИМЕНИЕ	NEGATIVE PRONOUNS
еш	кто-то	none (of)
ешкім	что-то	nobody
осында, мұнда	здесь	here
оңға	направо	to the right
солға	налево	to the left
онда, анда	там	there
қасында, жанында, маңында	рядом	next to

төменде, төмен, астында	вниз (-у)	down, downwards
алда, алдында	впереди	ahead/in front
алыста	далеко	far off
жақында	близко	near
жоғарғы	вверху	up/above
сыртта	внутри	inside
сыртта	снаружи	outside
сол жақта	слева	from, on the left
оң жақта	справа	at, from, on the right
мұнда	сюда	here
сонда	туда	there

МЕЗГІЛ ҮСТЕУ

НАРЕЧИЯ ВРЕМЕНИ

TIME ADVERBS

жақында	недавно	recently
кейін	после	later (on)
әдетте	обычно	usually
күнде (күн сайын, ай сайын және т.б.)	каждый (день, месяц и т.д.)	every (day, month, etc.)
бір күні, бірде	однажды	once
кейде	иногда	sometimes
жиі	регулярно	constantly
жыл сайын	ежегодно	annual
күнде, күн сайын	ежедневно	everyday, daily
содан кейін	потом	then
болашақта	в будущем	in future
кейін	позже	later (on)
келесі	следующий	next
ерте	рано	early
кеш	поздно	late
жақында	скоро	soon
таңертеңнен кешке дейін	с утра до вечера	from morning till night
анда-санда	иногда	sometimes
кеше	вчера	yesterday
бүгін	сегодня	today
ертең	завтра	tomorrow
былтыр	в прошлом году	last year
биыл	в этом году	this year
күндіз	днем	in the day time
түнде	ночью	at night
кешке	вечером	in the evening
қазір	сейчас	now
алдыңгүні	позавчера	the day before yesterday
бүрсігүні	послезавтра	the day after tomorrow
енді	теперь	now, nowadays
бұрын	раньше	before
тез, жылдам	быстро, скоро	fast, quick
жедел, шапшаң	быстро	quickly

үнемі	постоянно	permanently
ақырын	потихоньку	slowly, gradually
тамаша	прекрасно	wonderful
ылғи	постоянно	always, constantly
біраз	немного	a little, some
өте	очень	very
жақын	близко	near
ауыр	тяжело	heavy
ұзақ	долго	long/(for) a long time
жиі	редко	seldom
қиын	трудно	difficult
оңай	легко	easy

КӨМЕКШІ СӨЗДЕР

алдында	впереди	in front
артында	сзади	from behind
үстінде	на поверхности	in the surface
астында	под	under
ішінде	внутри	inside
сыртында	снаружи	outside

ЖАЛҒАУЛЫҚТАР

себебі	потому что, из за того что	because /because of
әлде	или	or
бірақ	но	but
немесе, болмаса	или	or
өйткені	потому что,	that is why
сондықтан, сол себепті	поэтому	therefore

СЕПТЕУЛІКТЕР

дейін, шейін	до	to
күні бойы	целый день	whole day
кейін, соң	после	after
бірге	вместе	together

ДЕМЕУЛІКТЕР

сұраулықтар:	Вопросительные частицы:	
ма/ме/ба/бе/па/пе/ше	А ты?	Are you?
- Сен ше? Кітап па?	Книга-ли?	Is it a book?

ҚЫСТЫРМА СӨЗДЕР

расында	воистину, в действительности, на самом деле	in truly
өкінішке орай	к сожалению	unfortunately

әрине	конечно	of course, sure
біріншіден	во-первых	first of all
екіншіден	во-вторых	secondly
рас	правда	true
сірә	возможно	possible
қысқасы	словом	in short, to cut a long story short
амал қанша	что поделаешь	unfortunately

МОДАЛЬ СӨЗДЕР

қажет
сияқты, секілді, тәрізді
шығар
керек
тиіс
мүмкін емес
көп, аз

МОДАЛЬНЫЕ СЛОВА

нужен
похоже
наверное
нужен
должен
нее может быть
много, мало

MODAL WORDS

need
as, like
possibly, perhaps
necessary
have to
it's impossible
many (much), few (little)

ПОСЛОВИЦЫ, PROVERBS

МАҚАЛ-МӘТЕЛДЕР

АДАМ ЖӘНЕ ОНЫҢ ҚАСИЕТІ

Уәде - жанның азығы.
Мақал - сөздің атасы,
Уәде - ердің опасы.

Жарымға жаза жоқ.
Жындыға сот жоқ.

Ұялу - сыпайылық белгісі.

Ары тазаның - жаны таза.

Сәлде салғанның бәрі
молда емес.

Әркімнің бір ермегі бар.

Кеңесіп пішкен тон
келте болмас.

ЧЕЛОВЕК И ЕГО ПРИРОДА

Уговор дороже денег.

Дуракам закон не писан.

Краска смущения -
признак скромности.

Честного человека совесть
не мучает.

Не всяк монах на ком
клобук.

У каждого свой конек.

Одна голова хорошо,
а две лучше.

HUMAN BEING AND HUMAN NATURE

A bargain is a bargain.

As the fool thinks, so the
bell clinks.

Blushing is virtue's colour.

A clean hand wants no
washing.

It is not the hood that
makes the monk.

Every man has his
hobbyhorse.

Four eyes see more
than two.

Түсі игіден түңілме.	Лучшая репутация – честная	A good face is a letter of recommendation.
Тәні сұлу – сұлу емес, Жаны сұлу – сұлу.	Человека дела красят.	Handsome is that (as) handsome does.
Қасқырдан қорыққан орманға бармас.	Волков бояться, в лес не ходить.	He that fears every bush must go a – birding.
Жалқаудың жанына барсаң, Сылтаудың астында қаласың.	У лодырей всегда оправдание найдется.	Idle folks lack no excuses.
Аяз би әлінді біл, Құмырсқа жолыңды біл.	Выше головы не прыгнешь.	A man can do no more than he can.
Ұрыны ұры ұрмай соқпай ұстайды;	Моряк моряка видит издалека.	Set a thief to catch a thief.
Мысық жоқта тышқан төбеге шығады.	Без kota мышам раздолье.	When the cat's away, the mice will play.
Қарағайды қабығына қарап бағалама.	Внешность обманчива	Appearances are.
ЕҢБЕК ПЕН КӘСІП. ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ӨНЕР.	ТРУД. ПРОФЕССИЯ. НАУКА. ИСКУССТВО.	WORK. LABOUR. PROFESSION.
Етікші етікке жарымас, Ұста пышаққа жарымас.	Сапожник без сапог.	The cobbler's wife is the worst shod.
Еңбек түбі – қуаныш. Біткен іс – піскен жеміс.	Конец – делу венец.	The end crowns the work.
Сабыр түбі – сары алтын.	Терпение и труд все перетрут.	Preserverance wins.
Сиыр баласын торпағым дер, Қарға баласын аппағым дер.	Всяк кулик свое болото хвалит.	Every cook praises his own broth.
Ойлағаныңдай болмаса, қолыңнан келетініңді істе;	Если нельзя делать то, что хочешь нужно делать то, что можешь.	If we can't as we would, we must do as we can.

Білімі саяздың адымы тар.	Незнание приносит вред.	Little knowledge (or little learning) is dangerous thing.
Еңбек етсең ерінбей, Тояды қарның тіленбей.	Хочешь есть калачи, не лежи на печи. Под лежачий камень вода не течет.	No song, no supper; nothing seek, nothing find.
Қойшы көп болса, қой арам өледі.	У семи нянек дитя без глазу	Too many cooks spoil the broth.
ӨМІР. ӨЛІМ. ТАҒДЫР	ЖИЗНЬ. СМЕРТЬ. СУДЬБА	LIFE. DEATH. FATE
Ит жоқта шошқа үреді.	Среди слепых и одноглазый король; на безрыбье и рак рыба	Better a small fish than an empty dish.
Қанағат қарын тойғызар.	Хорошенького помаленьку.	Enough is as good as a feast.
Жұт жеті ағайынды.	Беда не приходит одна; пришла беда, отворяй ворота.	An evil chance seldom comes alone.
Өзіңнің көзіне сен.	Пока не увижу, не поверю. Лучше один раз увидеть, чем сто раз услышать	Seeing is believing.
ҚИЫНШЫЛЫҚ. ҮМІТ. АҚЫЛ - КЕҢЕС.	ТРУДНОСТЬ. НАДЕЖДА. СОВЕТ	DIFFICULTIES. HOPE. ADVICE
Екі кемеңіз басын ұстаған – суға кетер.	За двумя зайцами пого- нишься, ни одного не поймаешь; кто гонится за большим, упустит и малое.	A bird in the hand is worth two in the bush.
Абай болу – ақылдылықтың анасы.	Считаных овец волк не ест; береженого бог бережет.	Caution is the parent of safety.
Біреуге ор қазба, өзің түсесің.	Не рой яму другому, сам в неё попадешь.	Mind you don't fall into your own trap
Асығыс түбі – өкініш.	Поспешись, – людей насмешись.	More haste, less speed.
Өтірік өрге баспайды.	Обманщику доверия нет.	He that once deceives is ever suspected.

Темірді қызған кезде соқ.	Куй железо, пока горячо.	Make hay while the sun shines; strike while the iron is hot.
Еріншектің ертеңі бітпес.	Неоткладывай на завтра то, что можешь сделать сегодня.	Never put off till tomorrow what you can do today.
Ақылдың артықтығы жоқ.	Кашу маслом не испортишь.	You can not spoil porridge with butter.
Бастаған істі тастама.	Добрый конец всему делу венец; дело без конца, что кобыла без хвоста.	All's well that end well.
Сөзің аз болсын, ісін көп болсын.	Поменьше обещай, побольше делай.	Promise little, but do much.
Өзін өзі сыйламағанды өзге сыйламас.	Уважай себя, иначе не будешь пользоваться уважением других.	Respect yourself or no one else will respect.
Жеті рет өлшеп, бір рет кес.	Семь раз отмерь, один раз отрежь.	Second thoughts are best.
Ойланбай тұрып ойыңды айтпа.	Не подумав, не болтай.	Better save than sorry.
Көз қорқақ, қол батыр.	Глаза бояться, а руки делают.	Those who play bowls must expect to meet with rubbers.

ТІЛ. ТІЛ ӨНЕРІ

ЯЗЫК. РЕЧЬ

LANGUAGE AND SPEECH

Сөз сүйектен өтеді, Таяқ еттен өтеді.	Брань на ворота не виснет.	Hard words break no bones.
Үндемеген үйдей бәледен құтылады.	Меньше слов, больше дела.	Least said, soonest mended; the least said, the soonest mended.

УАҚЫТ. ТАБИҒАТ ҚҰБЫЛЫСТАРЫ. МӘН МАЗМҰН.

ВРЕМЯ. ЕСТЕСТВЕННЫЕ ЯВЛЕНИЯ. СУЩНОСТЬ.

TIME. NATURAL PHENOMENA. ESSENCE.

От пен су – тілсіз жау	Неродивому и огонь и вода во вред	Fire and water are good servants, but bad masters.
------------------------	-----------------------------------	--

---

АЛЛЕГОРИЯЛЫҚ
МАҚАЛ-МӘТЕЛДЕР.

АЛЛЕГОРИЧЕСКИЕ
ПОСЛОВИЦЫ
И ПОГОВОРКИ.

ALLEGORICAL
PROVERBS AND
SAYINGS.

Қорыққынға қос көрінер.

Ночью все кошки серы.

All cats are grey in the dark
(in the night); when candles
are out all cats are grey.

Жақсыны көрмек үшін,
Сұлуды сүймек үшін.

Смотреть ни на кого
не возбраняется.

A cat may look at a king.

Көп істің басын ұстаған түк
тындырмас.

За двумя зайцами
погонишься, ни одного
не поймаешь.

Dogs that put up many
hares kill none.

Қарға қарғаның көзін
шұқымайды.

Ворон ворону глаз не
выклюет; собака собаку
не ест; блоха блоху не ест.

Hawks will not pick
hawriseyes.

Балық басынан шіриді.

Рыба гниет с головы,
а вода мутнеет с истока;
рыба от головы тухнет;
дерево сверху сохнет.

Fish begins to stink at the
head.

Ит үреді, керуен көшеді.

Собака лает, караван идет.

The moon does not heed
the barking dogs; what does
the moon care if the dogs
bark at her.

Lined writing area consisting of multiple horizontal lines for text entry.

